

ADVENT SZEMLE

2021. JANUÁR: AZ ADVENTISTA OKTATÁSRA VONATKOZÓ JELENVALÓ IGAZSÁG + ÖKUMENIKUS KRISZLÁM – AZ ÚJ VILÁGREND AVATÁRJA + A REDUKCIONIZMUSNAK, A BIBLIAI IGAZSÁGOK BEMUTATÁSA TÚLZOTT LEEGYSZERŰSÍTÉSÉNEK VESZÉLYE + A MESSIANISZTIKUS IMPERIALIZMUS – FARIZEUSI MÍTOSZ? + TALÁLJ ÚJ ERŐFORRÁSOKAT, ÉS ŐSZTÖNÖZD MAGAD!

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁRÓKNAK

ADVENTISTA NEVELÉS

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsóítsuk határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövetelét.

AJÁNDÉKKÁRTYA

Megvásárolható a kiadó weboldaláról
és a Sola Scriptura könyvesboltokban

*hosszú hatású
ajándék*

„Az emberek elfelejtik, amit mondtál,
elfelejtik, amit tettél,
de hogy milyen érzéseket keltettél bennük,
azt soha nem felejtik el.”

Maya Angelou

A használati szabályzatról a www.viatasisanatate.ro/cardcadou webcímre kattintva olvashatnak.

2021. JANUÁR. A Romániai Hetednapí Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja.

Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; A magyar kiadás koordinátora Szász Ernő; Tanácsadók Aurel Neațu, Georgel Pîrlitu, Emil Jigău, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Robert Mandache, Viorel Răducan, Ioșif Pașca, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Romică Sîrbu, Dragoș Mușat, Gelu Poenariu, Florian Ristea, Marius Andrei; Fordította Bartha Sándor; Szerkesztő Zakariás Loránd; Tördelés Szócs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszele), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400 107; Tel. 0756-059330; E-mail zakariaslorand@yahoo.fr; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Viață și Sănătate, Șos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/323 00 20, Fax 021/323 00 40

ISSN 1842 - 3361

A MÚLT NEM VÁLTOZTATHATÓ MEG, DE HELYREHOZHATÓ

Repül az idő” – szoktuk mondani, hangsúlyozva a tényt, hogy az idő sosem áll meg. Múlásának sebessége meglepő és csodálkozásra készítet. Az új év kezdetekor döbbenünk rá, hogy pillanatok alatt elrepült az év. Egy évvel idősebbek lettek a gyerekeink, és mi is öregebbek lettünk egy évvel. Az idő múlásának hatásai erőteljesek és vitathatatlanok. Ez olvasható le a világról, amelyben élünk, ezt látjuk a testünkön, és sokszor küzdünk is ellene, de csupán annak megállapítására futja, hogy a mulandóság erősebb, mint mi.

Az idő múlására gondolva, gyakran bánkódás vesz erőt rajtunk, hisz semmi sincs ezen a világon, aminek a segítségével visszaforgathatnánk az idő kerekét. Visszatekintve az elmúlt esztendőre, élettapasztalataink bőrröndjében mindannyian magunkkal hoztunk olyan pillanatokot, helyzeteket, amelyeket bánunk, mert talán másképp kellett volna kezelnünk azokat, szavakat, amelyeket hirtelen felindultságunkban ejtettünk ki, ítélezéseket, amelyeket alaptalanul hangoztattunk, stb. Milyen jó lenne visszaforgatni az időt, és mindent újra kezdeni! Ez azonban nem lehetséges. Már semmit, abszolút semmit sem változtathatunk. Mégis tehetünk valamit. A múltat ugyan nem változtathatjuk meg, de... helyrehozhatjuk. Két lehetőségünk van erre.

Elsősorban visszatérhetünk oda, ahol vétettünk valaki ellen, és a következőt mondhatjuk neki: „Sajnálom. Ha visszatekerhetném az időt, biztosan nem ismételném meg a hibámat. Kérlek, bocsáss meg!” Ez egyszerű és mindenki számára elérhető módszer a múlt helyrehozatalára. Bár számos kommunikációs eszköz áll rendelkezésünkre, miért nem használják sokan mégis erre a célra? Megváltónk az Úr imádságában remek kifejezést használ erre vonatkozóan: „mi is megbocsátunk”. Ez azt jelenti, hogy meg kell bocsátanunk, de bocsánatot is kell kérnünk.

Másodszorban a kis szobánkban térdre borulhatunk, és bocsánatért könyöröghetünk Isten előtt. Ő sokkal jobban tudja, mint mi, hogy nem áll módunkban visszaforgatni az időt, viszont nagyon is értékeli, ha megpróbáljuk helyrehozni a múltat. A Bibliában olvassuk: „Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket” (1Jn 1:9). Péter jut eszembe, aki Jézus elítélésének éjszakáján képes volt megesküdni arra, hogy nem ismeri az Urat. De amikor megszólalt a kakas, azonnal kiment és keserves sírásra fakadt. Már nem tudta visszafordítani az időt, de csendben bocsánatért könyöröghetett Istenhez.

Most, amikor a 2020-as év már lecsengett, és egy új esztendőbe léptünk, még van lehetőségünk helyrehozni a múltat. Bocsánatot kérhetünk attól, akit megbántottunk, és megbocsáthatunk az ellenünk vétkezőknek. Bocsánatot kérhetünk Istentől, és Ő a megbocsátás fehér köntösét fogja vállunkra helyezni. Az Istennel és embertársaival megbékélt ember sokkal jobban fel van készülve az új esztendőre, és a megbékélés jótékony hatása lesz érezhető számára az új év minden egyes napján. Ámen! ■

Georgel Pîrlitu, a Romániai Unió titkára

3 Vezércikk

Georgel Pîrlitu

A múlt nem változtatható meg,
de helyrehozható

4 Nevelés

Emanuel Sălăgean

Az adventista oktatásra vonatkozó
jelenvaló igazság (I)

6 Infó

Összehívás az egyházterületi
választásokra

8 Elmélkedés

Daniel Nițulescu

Ökumenikus kriszlám
– az új világrend avatárja

10 ADRA

Walter Crăciuneac

Isten irgalma és igazságossága
a jótékonyági munkában

12 Tapasztalatok

Mihai Pițurlea

Csoda a törvényszéken

15 Keresztény történelem

Benone Lupu

„Nagy Konstantin császár és Ilona
császárnő” öröksége (III)

18 Vélemények

Ștefan Radu

Különböző veszélyek (I)

20 Lelkiség

Emilian Niculescu

A redukcionizmusnak, a bibliai
igazságok bemutatása túlzott
leegyszerűsítésének veszélye

23 Egészség

Constantin Dinu

A COVID-19 túlélési mutatói,
7.4-es verzió (III)

27 Teológia

Florin Lăiu

A messiánisztikus imperializmus
– farizeusi mítosz??

30 Szívtől szívnek

Aurel Neațu

Találj új erőforrásokat,
és ösztönözd magad!

31 Gyermekoldal

Alina Chirileanu

„Szavaidat szívembe zárom”

AZ ADVENTISTA OKTATÁSRA VONATKOZÓ JELENVALÓ IGAZSÁG (I)

A nagy küzdelem az oktatás terén zajlik

A mai ember dilemmáinak csupán felületes feltérképezése nyomán is felmerül a kérdés: milyen messzire kell elmennünk annak megértésében, hogy mit jelent a „jelenvaló igazság”? A kérdés azon oknál fogva is jogos, mert nem állíthatjuk, hogy létezett valaha olyan téma vagy állapot az emberiségre vonatkozóan, amellyel kapcsolatosan Isten Igéjének ne lett volna mondánivalója. Következésképpen a jelenlegi helyzetben vajon nem írhatnánk-e meg a „jelenvaló igazságok” hosszú listáját, mely forradalmasíthatná a rólunk alkotott képet a Szentírás ezen időre szóló kinyilatkoztatásaival, és újjáélesztené a maradék egyház missziós feladatát? A listára felkerülhetne „boldog reménységünk” az elkeseredett világ számára, az „egység áldása” a Szentháromság igazságát elutasító megosztott világban, vagy a jótekonyság, hiszen nagyon sok ember került anyagi, érzelmi és lelki válságba. A listáról természetesen nem hiányozhatnának a szombatról, a Tízparancsolatról és a mennyei szentélyről szóló bibliai tantételek, vagy olyan további igazságok, amelyek szintén fontosak az utolsó időkben élők számára.

Minden egyes utalás a Jézus eljövetele előtti időszakra csak még inkább arra készítet, hogy a „jelenvaló igazság” fogalmát az utolsó napokra vonatkozóan értsük és fogadjuk el. Ezért figyelemztet a Biblia: „Mert lesz idő, amikor az egészséges tudományt el nem szenvedik” (2Tim 4:3). Ellen G. White pedig a következőket írja: „A vég közeledtével Isten szolgálóinak a bizonyosságtételei egyre határozottabbá és erőteljesebbé válnak. Rágyogtatják az igazság világosságát az addig legfőbb tekintélynek örvendő hamis és elnyomó rendszerekre. Az Úr napjainkra szóló üzeneteket küldött a kereszténység örök alapokon való felépítésére. A jelenvaló igazság híveinek meg kell állniuk nem saját, hanem Isten bölcsessége révén, és le kell rakniuk az emberöltők alapjait. A mennyei könyvekben ezek a küldöttek ösvények megújítóinak és a romok megépítőinek nevezetnek. A legkeszélyesebb ellenállás közepette is a magasba kell tartanunk az igazságot – az igazság saját érdemei miatt” (*Szemelvények*, 3. köt., 407. o.).

A fenti ihletett üzenetek igazolják, hogy az utolsó napokban mennyire fontos lesz az oktatási munka, és milyen ádáz küzdelmet kell vívni ezen a fronton. Mindez azért van, mert az adven-

tista oktatás rendeltetése újra átélni a hajdani prófétaiskolákban tapasztalt reformokat, és felvállalni azt a profetikus irányvonalat, amely révén az adventista oktatás lehet a „szó”, mely előkészíti az „Úr útját” (Ésa 40:3), és összegyűjti azokat, akik áldozattal erősítették meg a szövetségüket Istennel (Zsolt 50:5). Mindezt figyelembe véve, itt az ideje, hogy feltegyük a kérdést: Mi képezi az adventista oktatás „jelenvaló igazságát”?

Adventista oktatás – kijelentett és felvállalt prioritás

Az oktatás mindig is fontos volt azok számára, akik megértették, hogy az emberben a fejlődés korlátlan lehetőségei rejlenek mind a saját személyére, mind pedig a környezetére vonatkozóan. A Szentírás ezt az elvet már a kezdet kezdetétől határozottan kijelentette. Az első emberpár tanítását, nevelését Isten olyan fontosnak tartotta, hogy Ő maga készítette fel őket az életre (1Móz 3:8).² Az ember létezése során beigazolódott, hogy az oktatás elvei iránti fogékonysága biztosítja a fejlődését és a jólétét, miközben az ismeretek és az oktatás korlátozása hozzájárul az alárendeltség, a manipuláció és a kizsákmányolás körülményeinek kialakulásához. Arról pedig még nem is beszéltünk, hogy az ember rájött arra is, hogy egy oktatási rendszer kiválóan képes akár személyes-, akár csoportérdekeket is szolgálni (Róm 1:28; 12:2; Gal 3:1). „Tudakozzátok az írásokat”

(Jn 5:39); „hogy megismerjenek Téged” (Jn 17:3); „és megismeritek az igazságot” (Jn 8:32); „változatok el a ti elméteknek megújulása által” (Róm 12:2). Az „ismerd meg önmagad”, vagy „a tudás hatalom” kijelentések több más hasonló kijelentéssel együtt az oktatás fontosságát hangsúlyozzák. Magától értetődő tehát, hogy egyes országokban, mint például Romániában is, a tanulás-hoz való jog az alkotmány által szavatolt alapvető emberi jogok közé tartozik.³

Az oktatással kapcsolatos viták még fontosabbakká váltak a jelenlegi egészségügyi válság kontextusában. De ahogy krízishelyzetben történni szokott, sajnos ilyenkor minden helyzet vagy személy még nagyobb késztetést érez elindulni abba az irányba, amely felé korábban is fordult.⁴ Ezért van az, hogy az adventista oktatási intézmények tanárai és diákjai, bár őket sem kerülük el a jelenlegi helyzet nehézségei, a hit horizontjának előnyeit élvezhetik, amely olyan stabil kapcsolati és kommunikációs rendszert biztosít számunkra, melynek segítségével könnyebben átvészélhetik a járványhelyzetet. Azon túl, hogy az adventista oktatás képes megfelelő választ adni a jelenlegi helyzetre, még rendelkezik küldetéssel és megfelelő erőforrásokkal is ahhoz, hogy gyermekeket és fiatalokat készítsen fel az életre, de különösen az örök életre. Csakhogy ez a nemes és nehéz munka az ember helyreállítását célzó mennyei terv ellenségének állandó támadásai közepette zajlik. Ezért tehát a jelen időre és jövőre vonatkozóan a „jelenvaló igazságot” az adventista oktatás

képezi, melynek az alábbi területeken kell szembeállnia a mai kor emberével és a jelenlegi oktatási rendszerekkel:

- profetikus örök élet *szemben* a csalóka pillanattal
- személyiség és azonosság *szemben* az információval és egyformasággal
- megvalósítás és beteljesülés *szemben* a teljesítménnyel és a sikerrel
- egység, közösség és folytonosság *szemben* a széthúzással és individualizmussal
- szolgálat *szemben* a profittal
- Isten *szemben* az emberrel
- átalakulás (metanoia) *szemben* a valamihez igazodással (séma)

A következő írásaimban be fogom mutatni az adventista oktatás „jelenvaló igazságát”, a fenti kijelentések fényében. Addig is azonban ne feledjük, hogy „a tudatlanság nem növeli a Krisztust valló követőinek sem az alázatát, sem a lelki-ségét. Isten szavának igazságait az értelmes keresztény értékeli a legjobban. Azok tudják a legjobban magasztalni Krisztust, akik értelmes módon szolgálják Őt. A művelődés nagyszerű célja az, hogy tegyen alkalmassá úgy használni Istentől kapott képességeinket, hogy a legjobban tudjuk képviselni a Biblia vallását és előmozdítani Isten dicsőségét.”⁵ ■

Emanuel Sălăgean, lelkipásztor, az Adventus Egyetem kommunikációs és közkapcsolatokért felelős igazgatója

**BÖLCSSZOLGÁLAT
EMANUEL
SĂLĂGEAN**

AZ ADVENTISTA OKTATÁS KÜLDETÉSE FELKÉSZÍTENI A GYERMEKEKET ÉS FIATALOKAT AZ ÉLETRE, DE KÜLÖNÖSEN AZ ÖRÖK ÉLETRE.

1. A „jelenvaló igazság” szó szerkezete 2Pt 1:12 versében jelenik meg, és ugyanezt a jelentéstani megfogalmazást használták a Hetednap Adventista Egyház pionírai, így Ellen G. White is. Meg kell említenünk, hogy a prófétánál nem egyetlen bibliai igazságra vagy a Hetednap Adventista Egyház egyik sajátos hitalapelveire vonatkozóan alkalmazta, hanem valahányszor szükségesnek érezte felhívni olvasóinak a figyelmét egy fontos, új üzenetre, vagy olyan igazságra, amit addig elhanyagoltak. Ennek alapján megfigyelhető, hogy írásaiban még kronológiai szempontból is változó ennek a kifejezésnek a jelentése: (1870) „Az ajtó nagy mértékben becsukódott, s így lehetetlenség elérni a hitetleneket a szombat és a Megváltó közeli eljövételéről szóló *jelenvaló igazsággal*” (*Étrendi és táplálkozási tanácsok*. 1888. 209. o.); „A *jelenvaló igazságot* – Isten parancsolatait és a Jézus hitét – mindeddig nem prédikálták úgy, ahogy kellett volna” (*A válság*. 1900. 27. o.); „A *jelenvaló igazság* olyan bizonyosan jelen van az egészség megújulásban, mint az evangéliumi örömhír tevékenységeinek más vonásaiban. Ha bármelyik ágat elkülönítjük a többitől, egyetlen magányos terület sem tud tökéletes egészet képezni” (*Bizonyosságtételek*. 1901. 6. köt., 327. o.); „Ésaiás könyve 58. fejezete tartalmazza Isten népe számára az *időszzerű igazságot*. Itt látjuk, hogy az orvosi missziómunkát és az evangélium szolgálatát hogyan kell összekapcsolnunk, amikor az üzenetet a világ elé tárjuk. Azokra hárul az irgalmasság és a jótékonyág gyakorlásának felelőssége, akik az Úr szombatját ünneplik” (*Evangelizálás*. 516. o.). Ellen G. White akkor is használja ezt a kifejezést, amikor szeretné felhívni a figyelmet arra, hogy az üzenetek némelyikét nem kellene a gyülekezet elé tárni, vagy amikor az üzenet az egyház összes tantételét tartalmazza: „Igaz, hogy Isten népe között rostálásnak kell végbemennie, de ez nem az a *jelenvaló igazság*, amit a gyülekezetek számára hirdetni kell” (*Szemelvények*. 1. köt., 180. o.); „Abban sem kételkedünk, s már évekkel ezelőtt sem kételkedtünk, hogy a tanítások, amelyeket vallunk, a *jelenvaló igazság*. Abban sem, hogy egyre közeledünk az ítélethez” (*Bizonyosságtételek*. 2. köt., 355. o.).

2. „A boldog pár örömmel köszöntötte Teremtőjét, aki hívős alkonyatkor eljött hozzájuk, és közöttük járva beszélgetett velük. Isten naponta tanítottotta őket” (Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*. 261. o.).

3. Románia Alkotmányának 32. cikkelye 7 pontban írja elő a tanuláshoz való jogot. Ezek közül megemlítjük a tanulás kötelező voltát, ingyenességét, de azt is, hogy az egyházaknak joguk van a vallásfelekezeti oktatáshoz, a nemzeti kisebbségeknek az anyanyelvi oktatáshoz, az egyetemeknek az autonómiához, stb. – <https://www.constitutiariomaniei.ro/art-32-dreptul-la-invatatura/>

4. Egyre több szó esik azokról a felelmekről és aggodalmakról, miszerint a jelenlegi válság negatívan hat a gyermekekre és a fiatalokra. Nemrég a Világ-bank tanulmányt tett közzé, amelyben rámutatott, hogy a mai gyermeknemzedék esetében fennáll annak a veszélye, hogy fejlődési képességeinek csupán a 60%-át fogja tudni elérni, vagyis a képességeinek alig valamivel több mint a felét. <https://www.digi24.ro/stiri/economie/digi-economic/in-urmapentru-totdeauna-un-studiu-al-bancii-mondiale-arata-ca-un-copil-nascut-azi-in-romania-va-pierde-pest-40-la-suta-din-potential-1370135>

5. Ellen G. White: *A keresztény nevelés alapjai*. 45. o.

ÖSSZEHÍVÁS AZ EGYHÁZTERÜLETI VÁLASZTÁSOKRA

ÖSSZEHÍVÁS

A Bánáti Egyházterület Végrehajtó Bizottsága a 2020. november 26-án meghozott 122/30-as határozata alapján meghirdeti a Bánáti Egyházterület Általános Közgyűlésének összehívását 2021. március 30-ára, 9 órai kezdettel. Helyszín:*

1. változat	Arad III, Salem – Ștefan Augustin Doinaș út, 36. sz
2. változat	Arad III, Salem – Ștefan Augustin Doinaș út, 36. sz
	Arad I, Betel – Poetului út, 53. sz
	Arad II, Micălaca – Voinicilor út, 29. sz
	Arad IV, Agape – Ștefan cel Mare út, 3. sz

Mihai Maur, elnök
Marius Morar, titkár

ÖSSZEHÍVÁS

A Moldvai Egyházterület Végrehajtó Bizottsága a 2020. november 29-én meghozott 7/5-as határozata alapján meghirdeti a Moldvai Egyházterület Általános Közgyűlésének összehívását 2021. március 28-ára, 9 órai kezdettel. Helyszín:*

1. változat	Bacău Centru – Energiei út, 23. sz
2. változat	Bacău Centru – Energiei út, 23. sz
	Bacău Șerbănești – Siretului út, 9-11. sz
	Bacău Speranța – Republicii út, 107. sz

Tiberiu Nica, elnök
Sergiu-Daniel Macovei, titkár

ÖSSZEHÍVÁS

A Munténiai Egyházterület Végrehajtó Bizottsága a 2020. november 25-én meghozott 27-es határozata alapján meghirdeti a Munténiai Egyházterület Általános Közgyűlésének összehívását 2021. március 21-ére, 9 órai kezdettel. Helyszín:*

1. változat	Adventus Egyetem – Decebal út, 11-13. sz., Cernica
2. változat	Rin Grand Hotel – Vitan-Bârzești út, 7D, Bukarest, 042121
3. változat	Adventus Egyetem
	Belu – Bukarest, Ștefan Hepiteș út, 21A. sz
	Învingători – Bukarest, Dem Teodorescu út, 17. sz
	Balta Albă – Bukarest, Ticuș út, 7. sz

Robert Mandache, elnök
Gabriel Ișvan, titkár

ÖSSZEHÍVÁS

Az Olténiai Egyházterület Végrehajtó Bizottsága a 2020. november 26-án meghozott 258/20-as határozata alapján meghirdeti az Olténiai Egyházterület Általános Közgyűlésének összehívását 2021. április 1-jére, 9 órai kezdettel. Helyszín:*

1. változat	Craiova Centru – 24 Ianuarie út, 2. sz
2. változat	Hotel Green House – Frații Buzzești út, 25. sz

Viorel Răducan, elnök
George Sbîrnea, titkár

ÖSSZEHÍVÁS

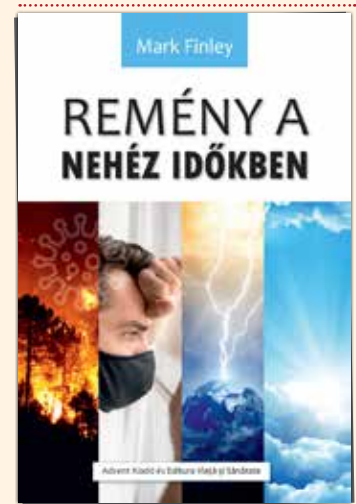
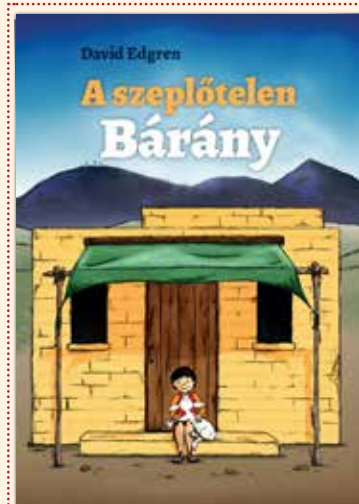
Az Észak-erdélyi Egyházterület Végrehajtó Bizottsága a 2020. november 25-én meghozott 172/30-as határozata alapján meghirdeti az Észak-erdélyi Egyházterület Általános Közgyűlésének összehívását 2021. március 23-ára, 9 órai kezdettel. Helyszín:*

1. változat	Észak-erdélyi Egyházterület székháza, Kolozsvár – Borhanciului út, 44. sz
2. változat	Észak-erdélyi Egyházterület székháza, Kolozsvár – Borhanciului út, 44. sz
	Speranța, Kolozsvár – Moșilor út, 47. sz
	Központi gyülekezet, Kolozsvár – Cuza Vodă út, 12. sz
	Dynamis, Kolozsvár – Streiului út, 3. sz

Iosif Pașca, elnök
Szász Károly-Zsolt, titkár

* A Közgyűlés pontos helyszínét a járványügyi rendelkezések változásának függvényében jelöljük ki, és a lelkipásztorok által megfelelő időben közöljük.

A VIAȚĂ ȘI SĂNĂTATE KIADÓ LEGFRISSEBB KÖNYVAJÁNLATA

ÖKUMENIKUS KRISZLÁM – AZ ÚJ VILÁGREND AVATÁRJA*

**A HAMISSÁGBAN
NEM LÉTEZHET
EGYSÉG. ISTEN
SOSEM ÁLLÍTOTT
ILYET, KÜLÖN-
BEN ÖNMAGÁ-
NAK MONDANA
ELLENT. EGYSÉG
CSAK AZ IGAZ-
SÁGBAN VAN!
ISTEN IGAZI
JELLEME A TÍZPA-
RANC SOLAT ÁLTAL
LETT KINYILAT-
KOZTATVA. ISTEN
DICSŐSÉGE PEDIG
AZ Ő JELLEME!
EZ AZ EGYET-
LEN DICSFÉNY,
AMIT A HOMLO-
KUNKON ÉS AZ
ÁBRÁZATUNKON
VISELHETÜNK!**

* A wikiszotar.hu internetes magyar értelmező szótár szerint az avatár jelentése: Testet öltés; a hindu vallásban egy szellemi lény, avagy istenség testet öltése ember vagy állat formájában. Az internetes szóhasználatban jelenthet továbbá honlapokon, fórumokon a felhasználót, fórumozót jelképező, maga választotta kicsi képet.

Az emberiség szédületes sebességgel jutott el létezésének utolsó száz méteréhez. Míg 10, 20 vagy 30 évvel ezelőtt a régirodalom, többnyire az összeesküvés elméletek jegyében, az „új világrendről” értekezett, a híres Time Magazin 2020 novemberében a következőket írta: „The great reset” – mintegy utalva a geopolitikai és gazdasági újjászerveződésre.

Napjainkban már a vatikáni szószékről hirdett vallásközi imádkozásokkal hozzák léte a globalizált emberiség új vallását. Az új forma bűvöletében lobbantják lángra a világbéke lámpását, az új ember vallását, a kriszlámot, amit nevezhetünk az új emberiség ökumenikus vallásának is. Nevezhetjük bárhog, de a tartalma nem változik.

A Vatikánban történelmi találkozási került sor a zsidók és az arabok közötti megbékélés jegyében. Ez aztán a geopolitikai megvalósítás! Micsoda védjegye az új vallásnak! Magán hordozza egy rátermett, karizmatikus pápa kézjegyet, aki keményen, de nagyon is jól játszik, hiszen a jezsuita iskolákban képezték ki. Az új vallás pillanat szülte ötletnek tűnik, de nem az. Emlékeztetem az olvasót, hogy már a tizenötödik századtól kezdődően történtek kísérletek a kriszlám létrehozására, igaz, hogy sokkal jelentéktelenebb formában. Még itt, Erdélyben is. Egyes keresztények fél lábbal az iszlám bárkájába léptek, miközben mohamedánok fél lábbal a keresztény hajót választották. Aztán voltak erőszakkal kereszténnyé lett zsidók is. Igaz, esetükben nem beszélhetünk önkéntességről, csak egyfajta beletörődő vallásosságról. De megemlíthetjük az Ibériai félszigeten élő, mór származású moriszkókat is, akiket a XV. században erőszakkal térítettek katolikus hitre; vagy szintén az említett félsziget lakóinak számító marranó zsidókat, akik az üldözést elkerülendő léptek a katolikusok soraiba. De arra is volt példa, hogy zsidókat térítettek mohamedán hitre.

A Közel-Keleten megejtett utazásaim során már legalább 10 éve hallom a kriszlám létrehozásának próbálkozásait kiemelő felhangokat. Ez lényegében az iszlám és a kereszténység egybefonódását jelenti, amivel előtérbe kerülnek a múltbéli próbálkozások is. Boszporusz környékén halottam egy érdekesítő beszélgetést, amely azt

a lehetőséget ecsetelte, hogy a kriszlám segítségével a muzulmán testvéreket közelebb vezethetjük a kereszténységhez. Ebben nincs semmi új. A nagy ökumenikus összejöveteleken folyton Jn 17:21 versét hirdetik: „Hogy mindnyájan egyek legyenek; amint te én bennem, Atyám, és én te benned, hogy ők is egyek legyenek mibennünk: hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.” Talán szándékosan tekintenek el az „egyek” kifejezés szövegösszefüggéseitől, például Jn 17:17 versétől: „Szenteld meg őket a te igazságoddal: A te igéd igazság.”

A hamisságban nem létezhet egység. Isten sosem állított ilyet, különben Önmagának mondana ellent. Egység csak az igazságban van! Isten igazi jelleme a Tízparancsolat által lett kinyilatkoztatva. Isten dicsősége pedig az Ő jelleme! Ez az egyetlen dicsfény, amit a homlokunkon és az ábrázatunkon viselhetünk! A végidei maradék megőrzi a parancsolatokat és a Jézus hitét (Jel 14:12; 12:17).

Meg kell hagynunk, hogy a vatikáni találkozó remekre sikeredett. Le az összes kalappal! Csak-hogy épp emiatt kelt ekkora zűrzavart! Végeredményben mi rossz van abban, hogy a pápa emberfeletti erőfeszítésekkel próbál véget vetni a háborúknak, fel akarja számolni a harmadik világot sújtó szegénységet, és békét akar teremteni az állandósuló konfliktusok világában? Milyen ember lehet az, aki gyilkosok és szegények lábát mossa és csókolja? Milyen? És folytathatnánk a kérdéseket. A fentiek az egyházatya nem csupán emberi, hanem mondhatnánk, angyali arcát mutatják. Ehhez nem fér kétség.

Meghívlak azonban, hogy figyeljünk meg a pápa egy viszonylag rejtett arcát, amit az utóbbi időben egyre bátrabban és hivalkodóbban mutat. Figyelmes szemlélő számára azonnal előbukkan a pápa másik természete. Még Krisztust ádázul tagadó elődei sem merészeltek támadást indítani a hagyományos családmóddal, a férfi és nő közötti házasság ellen. Az ellentétes neműek házasságát az azonos neműek házassága fenyegeti, amit különböző formában, például civil partnerség alakjában próbálnak bevezetni. El tudjátok képzelni, milyen gyermekeket nevelhet két férfi, miközben egyikük női szerepben tetszeleg? Siralmasan ne-

vetséges! Sodoma és Gomora életre kelt az Örök Város kellős közepén! De tulajdonképpen már rég ott tartózkodik... Csak lehullt az álarc, és most már nyílt kártyákkal játszik!

A Vatikán és az ENSZ emelvényeiről, a környezetvédelem és az ökumené álarca mögé rejtve rajzolják meg a többség diktatúrájának jövőjét. A „Senki sem menekülhet meg egyedül! Senki sem éli túl a bárkán kívül!” – jelmondatok túl sok embertársunk számára csak egyetlen dolgot jelentenek, éspedig azt, hogy együtt sokkal erősebbek lehetünk. Ez így igaz! Az EU szlogene is ezt hangoztatja: „Egység a különbözőségben”. A világvallás kontextusában hangoztatott efféle nyilatkozatok Karthágói Ciprián püspök szavaira emlékeztetnek: „*Extra ecclesiam nulla salus!*” – „Nincs üdvösség (a katolikus) egyházon kívül.” Erre a Katolikus Egyház a pápa iránt fellángolt szimpátiát meglovagolva beszerzett magának egy új avatárt, a kriszlámot. Egy új vallást, ami a három nagy ábrahámiai vallás, a kereszténység, az iszlám és a judaizmus törésvonalai mentén ingadozva kompromisszumot színlel.

A kriszlám egyvelegvallás, amely a '80-as évek Nigériájából ered. A kifejezés Arthur C. Clarke-tól származik, aki 1993-ban egy tudományos-fantasztikus novellát írt *Isten pörölye* címmel. A történetben egy aszteroida elkerülhetetlen becsapódására várnak a Földön, miközben előtérbe kerül egy „kriszlám” nevű vallási csoportosulás. (Később Clarke műve számos sikerfilm alapjául szolgált, mint például: 2001, Space Odyssey, Deep Impact vagy Armageddon). A kriszlám főbb jellemvonása, hogy kompatibilitást keres a kereszténység, az iszlám és a judaizmus között.

A bibliai vallás szerint az üdvösség Krisztus áldozata árán válik lehetővé, miközben az iszlám a cselekedetek vallását hirdeti, engesztelés nélkül. Az igazság az, hogy a cselekedetekre való összpontosítás közös vonásként tűnik fel a katolikus, a zsidó és az iszlám megváltástanban. Próbáljuk megfejteni ezt a 2015-ös nyilatkozatot: „A Szentírás számos kutatója hiszi, hogy a jövő egy új világkormány felállítását fogja eredményezni, mely hatalom új világvallást fog kötelezővé tenni. Ennek a vallásnak karizmatikus vezetője lesz, aki fontos szerepet tölt be a világbéke megteremtésében. Nem tudom, hogy katolikus lesz-e, vagy muzulmán, zsidó-e vagy kriszlám hívó, azt viszont tudom, hogy mindenáron ébereknnek kell lennünk, és erőteljesen kell ragaszkodnunk a szent apostolok által Jézus Krisztustól kapott igazságokhoz.” (<https://pentrusuflettau.wordpress.com/.../cris-lamul-ce.../>).

Milyen sorsra fognak jutni azok, akik nem figyelnek fel erre a vallási konglomerációra? Sokak számára nehéz elhinni, hogy a hamisság oszlopát újra fel fogják állítani! Az alapvető emberi jogok és szabadság korszakában ez nehezen elképzelhető! Van azonban egy olyan tényező, amely egyre inkább hozzá fog járulni a jogok korlátozásához, és a kötelezettségek hangsúlyozásához – a válság. A különböző válságok teljesen meg fogják változtatni az emberi sorsot és a régi világot! Teszik majd mindezt az új humanizmus, a neomarxista, istentelen, kriszlámista, ugyanakkor antikrisztusi vallások nevében. A gyilkosok lábainak csókolgatásától elvakított világban fogják „megskalpolni” azokat, akik nem hajlandók tömjént füstölni a király előtt, nem imádják az arany állóképet, és nem csókolgatják a Nagy Jótevő selyemlábbelijét. A gyilkosok és homoszexuálisok amnesztiában részesülnek, a tisztességes embereket pedig a társadalom gyilkosainak fogják tekinteni. Őket okolják majd minden járványért, természeti katasztrófáért, és a Pax Catolica, a Pax Chrislamica égisze alatt létrehozott új világ összes sikertelenségéért. Ők lesznek az „új világrend” felforgatói! Az egyetlen hely, amely befogadja majd ezeket a puritánokat, az örök otthon lesz.

Keresztények, készüljete a száműzetésre! Világ hazátlanjai, készüljete elindulni az új Haza felé! Itt az ideje, hogy felébredjünk, mert most közelebb van hozzánk az üdvösség, mint amikor hívökké lettünk (Róma 13:11). ■

Daniel Nițulescu, lelkipásztor, a történelemtudományok doktora, a Munténiai Egyházterület Külmisziós Osztályának igazgatója

**A MENNYEI
HON FELÉ
DANIEL
NIȚULESCU**

**VAN AZONBAN EGY OLYAN
TÉNYEZŐ, AMELY EGYRE
INKÁBB HOZZÁ FOG
JÁRULNI A JOGOK KORLÁ-
TOZÁSÁHOZ, ÉS A KÖTE-
LEZETTSÉGEK HANGSÚ-
LYOZÁSÁHOZ – A VÁLSÁG.**

ISTEN IRGALMA ÉS IGAZSÁGOSSÁGA A JÓTÉKONYSÁGI MUNKÁBAN

www.adra.ro

1. Az emberekkel való kapcsolattartásban Isten jelleme mutatkozik meg

Az ember megpróbálta a lehető legjobban megismerni a Bibliában kinyilatkoztatott Istent, de ebbéli igyekezetében számos hibát követett el. Különösen akkor tévedett, amikor Istennek olyan cselekedeteire próbált magyarázatot találni, amelyek mintha nem illeszkednének a Mindenható magára vonatkozó más kijelentéseihez. Az isteni jellem lényege azonban a Sínai hegyen, az Isten és Mózes közt elhangzó párbeszédben található meg: „Az Úr, az Úr, irgalmas és kegyelmes Isten, késedelmes a haragra, nagy irgalmasságú és igazságú. Aki irgalmas marad ezer íziglen; megbocsát hamisságot, vétket és bűnt: de nem hagyja a bűnöst büntetlenül, megbünteti az atyák álnokságát a fiakban, és a fiak fiaiban harmad és negyed-íziglen” (2Móz 34:6-7). Kétségtelenül saját felfogóképességi szintünk alapján értjük meg Istent, viszont az írott Igében felfedezhetünk olyan isteni tulajdonságokat, amelyek elválaszthatatlanok tőle, függetlenül attól, hogy az ember miként reagál e tulajdonságok megnyilvánulásaira.

Amikor körül akarjuk írni az isteni jellemet, elsőként az Ő szeretete jut eszünkbe (lásd 1Jn 4:8). Némi nehézségbe ütközünk, ha meg akarjuk határozni ennek a szeretetnek a lényegét, mert nem emberi felfogásokon vagy tapasztalatokon alapszik, és mert „a szeretet értelmét egyedül Isten határozhatja meg egy közvetlen kinyilatkoztatási aktus által.”¹ A szeretet kapcsolatbeli valóság, amit Isten kezdeményezett a teremtkor, és amelynek a legcsodálatosabb és legváratlanabb kifejeződését Jézus Krisztus élete és halála jelentette.

Isten igazsága, amit egyesek a szeretet ellentétülaként említene, az Ő erkölcsi tulajdonságaként van bemutatva. Az igazság „lényegében Isten szentsége, amit az emberi lényekkel való kapcsolatában alkalmaz.”² Mivel „az Úrnak törvénye tökéletes” (Zsolt 19:8), ami az Ő természetének valóságos kifejeződését is képezi, kijelenthetjük, hogy Isten csak azt parancsolja meg, ami igazságos és pozitív hatást fog gyakorolni

arra a hívőre, aki kész kapcsolatba lépni az Úrral. Nem kell félnünk az Istennel való kapcsolattól, hiszen Ő a parancsolatokkal összhangban jár el, és az alapján, amit elvár másoktól is („Én vagyok az Úr, aki kegyelmet, ítéletet és igazságot gyakorlok e földön; mert ezekben telik kedvem” – Jer 9:24).

2. Az embertársak megsegítésére vonatkozó öszövétségi előírások

Miközben Izrael népe készült belépni Kánaánba, Mózes újra felemlgette a népnek az Úrral kötött szövetség feltételeit. 5Móz 15. fejezetében meg vannak említve azok a rendelkezések, amelyek szerint „a társadalom minden egyes tagja fontos, függetlenül a vagyonától vagy más megkülönböztető jegyeitől”.³ Bizonyos személyek hátrányos megkülönböztetését a bűn okozza, de Isten erre is megoldást talált azáltal, hogy az új hazában áldásokban részesítette népét. Emellett rendelkezett is: „Örömet nyisd meg kezedet a te szűkölködő és szegény atyádfiának a te földeden” (5Móz 15:11). A rendeletet kiegészítette a szombat-évvél, az öröm évével (lásd 3Móz 25), továbbá a termés begyűjtésével kapcsolatos rendelkezésekkel (lásd 3Móz 19:9-10; 5Móz 24:19-22). Ezekkel a törvényes utasításokkal Isten szeretetet és irgalmat tanúsít a szegények és idegenek iránt, viszont egy olyan eszközt is a kezünkbe ad, amelyvel bizonyíthatjuk, „hogy őszintén szeretjük Őt”.⁴

3. Jótékonyági munka az újtestamentumi kereszténységben

Az Újtestamentum lapjain találkozunk a tanítványsághoz szorosan kapcsolódó *keresztény* megnevezéssel. Lukács szerint „a tanítványokat először Antióchiában nevezték *keresztényeknek*” (Csel 11:26). Jézus Krisztus kész volt meghozni a legnagyobb áldozatot annak érdekében, hogy szavával, tekintetével és érintésével a legmélyebb szeretetét fejezhesse ki az ember iránt. E megnyilvánulásainak legnagyobb hasznélvezője a tanítványok csoportja volt, akiket egy külön kategóriába, a barátai közé sorolt („Mondom pedig néktek, én barátaimnak” – Lk 12:4). Tanúi lehetnek Jézus magatartásának, amikor „olyan kedves és szeretetteljes volt, hogy még a legszegényebb ember sem félt Hozzá jönni. Mindenki iránt jóságot tanúsított, és bárkivel kész volt szóba elegyedni. Házról házra járva gyógyította a betegeket, táplálta az éhezőket, vigasztalta a megszorodottakat, könnyített az emberek terhein, és békét hirdetett a nyomorultaknak.”⁵ A Szentlélek kitöltése után a tanítványok megértették, hogy Jézus példája lényegében arra mutat rá, hogy az evangé-

liumnak akkor mutatkozik meg az igazi szépsége, amikor elviszik a legnyomorultabb körülmények közé, mivel ott tud kiteljesedni testi, érzelmi és lelki téren változást hozó hatalmas ereje.

4. Az ADRA Románia jótékonyági munkája

Az ADRA Románia a világszéles Hetednap Adventista Egyház jótékonyági szervezete, amely különböző társadalmi kategóriáknak nyújt támogatást. Megalakulása, azaz 1990 óta tevékenykedik a nehéz sorsban élőkért, és konkrét beavatkozások által igyekszik biztosítani ezen emberek alapvető szükségleteit.

Az ADRA Románia jótékonyági munkájának alapjául tizenöt pontban megfogalmazott küldetésnyilatkozat áll, mely meghatározza a tevékenységek irányvonalait. Az első pont a következőképpen hangzik: „Az ADRA meggyőződése, hogy a jótékonyági munka által ismertetjük meg az emberekkel Isten igazságos, irgalmas és szeretetteljes jellemét.”⁶ Az isteni jellemről és Jézus Krisztus példájától készítetve szeretnénk munkálkodni hátrányos helyzetű embertársainkért, és jelentős változásokat elérni az életükben. A „Támogatás mindenkinek” elnevezésű ADRA-projekt célja azonosítani a nehézségben levők személyre szabott szükségleteit, és jól célzott, sajátos tevékenységek által támogatni őket: orvosi ellátáshoz szükséges anyagi támogatással, élelmiszerekkel, tisztálkodási szerekkel, ruházattal.

Abban az előjogban van részünk, hogy Isten gazdag áldásaiban részesülhetünk minden nap. Ez azonban felelősséget ró ránk, és arra kötelez, hogy csatlakozzunk Isten csapatához, amelynek célja úgy szolgálni az emberiséget, hogy minden ember az Isten által eltervezett módon élhessen. ■

Walter Crăciuneac,
az ADRA Románia igazgatójának asszisztense

**AZ EMBERISÉGET
SZOLGÁLNI
WALTER
CRĂCIUNEAC**

AZ ADRA MEGGYŐZŐDÉSE, HOGY A JÓTÉKONYSÁGI MUNKA ÁLTAL ISMERTETJÜK MEG AZ EMBEREKKEL ISTEN IGASZÁGOS, IRGALMAS, SZERETETTELJES JELLEMÉT.

1. Raul Dederen: *Teologia – baza biblică a credinței adventiste*. 176. o.
2. Millard Erickson: *Teologia creștină*. 250. o.
3. Gerhard Pfandl: *Interpretarea Scripturii*. 187. o.
4. Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnymán*. 205. o.
5. Ellen G. White: *Special Testimonies*. B/8:31-32
6. <https://adra.ro/cine-suntem/declaratia-de-actiune>

CSODA A TÖRVÉNYSZÉKEN

Kétezerhárom május 10-én, Erzsébetvárosban (Dumbrăveni, Szeben megye) felavatásra került egy szép imaház. Az ünnepi alkalomra meghívást kapott az Egyesült Államokban élő édesapám, Gheorghe Pițurlea is, a gyülekezet hajdani alapítója. Mivel nem jöhetett el, levelet küldött, amiben az akkori időszak csodálatos tapasztalatairól számolt be. Veletek is megosztom.

„Valóban hatalmas Istenünk van: a csodák Istene! Az 1947-es esztendő a lelkeszi vizsgák éve volt. Egyik nap Prevlitz testvér közölte, hogy a területben keresnem kell egy helységet, ahol egy héten át missziómunkát végzek.

A környéken érdeklődtem a testvérektől, hogy kinek vannak ismerősei Erzsébetvárosban, mivel készítést éreztem, hogy ott kezdjek el dol-

gozni, ugyanis a településen egyetlen adventista sem élt még. Az egyik szászszentlászlói presbiter elmondta, hogy Erzsébetvárosban él egy mostoha testvére, akit megkereshetek, viszont figyelmeztetett, hogy az illető ateista, de román származású felsége istenfélő. Elmentem tehát és megkerestem őket. Bemutakoztam és elmondtam utazásom célját, és kijelentettem, hogy tőlük csak annyit kérek, hogy ajánljanak egy olyan személyt, aki segíthet a munkámban. Szavaim hallatán a feleség azonnal közbeszólt: »A telefonközpontban dolgozik egy férfi, aki mindig szépen beszél az ügyfelekkel. Azt hiszem ő lesz az, akivel együtt dolgozhat.«

Azonnal a postára siettem. Bemutakoztam és közöltem jövetelem célját. A telefonközpont irányítója a következő szavakkal fogadott: »Testvér, téged Isten küldött hozzám. Én is adventista voltam, még biblíamunkásként is dolgoztam. Mehedintői megyéből, Mijarca községből származom, és Mazilu Ioannak hívnak.« Azonnal felhívta a bukaresti Unió székházát, és az elnök, Dumitru Florea testvér telefonon igazolta a szavait. Így már ketten mentünk el kibérelni a kultúrotthon a következő hétre. Ezután átmentem a szomszéd faluba szállást keresni, mivel nem volt lehetőségem minden este visszautazni Segesvárra. Egy Hassler nevezetű testvér szívélyes fogadtatásában részesültem. Elmentem a rendőrségre is bejelenteni, hogy a községben fogok lakni egy héten át. Elmondtam, hogy Hassler Johann házában megtalálnak majd, ha szükségük van rám. Érkezésemről a rendőr értesítette az erzsébetvárosi felsőbb szerveket is.

Az összejövetelekre csütörtök estétől kezdődően került sor. Mazilu minden alkalommal jelen volt. Elhívtam néhány testvért Váldhídról és Szászvárosról énekelni és imádkozni. Az utolsó csütörtök estén épp megérkeztem a kultúrotthonhoz, amikor megjelent Mazilu Ioan. »Pițurlea testvér, tudod, hogy honnan jövök?« – kérdezte. – »Behívtak a Securitatéra, és megkérdezték, hogy tudok-e arról, hogy egy Pițurlea nevezetű személy a kultúrotthonban prédikál. Közöltem, hogy tu-

dok róla, majd kérdőre vontak, hogy miért nem szóltam nekik is. Azt válaszoltam, hogy azért nem jelentettem, mert tudomásom szerint te már értesítetted a hatóságokat. Elmondták, hogy tényleg tudnak a dolgról, de valakinek mégis kellett volna jelentenie az esetet... A szememre hányták, hogy a telefonközpontban dolgozom, mégsem hívtam fel őket... Miközben a kihallgatásom zajlott, Dicsőszentmártonból magas rangú tisztek érkeztek. Érdeklődtek, hogy miért vagyok ott, aztán szabadon engedtek. Egyenesen ide jöttem.»

Aznap este Szebenből megérkezett Alexandrescu Florea testvér is, hogy elhozza számomra az akkor használatban levő kenyérjegyeket. Együtt beszéltük meg a programot, majd az összejövétel végén én magam zártam be az ajtót. Akkor vettem észre, hogy a telefonközpontos felesége közeledik egy milicistával, aki azonnal letartóztatta Mazilut. Szombaton tudtam meg, hogy végül Balázsfalvára, a körzeti fogdába vitték. A lánya Dicsőszentmártonban, a Securitatén dolgozott hivatalnokként, ő hívta fel a testvérét, aki orvos volt a városi kórházban – az ő közbenjárására engedték szabadon.

Vasárnap reggel Erzsébetvárosba mentem, mivel értesítettek, hogy Mazilu otthon van. A telefonközpontban találtam rá. Szegény embert félholtra verték, alig volt képes ülni a széken. Valomása szerint úgy bántak vele, mint egy gonosztevővel. »Pițurlea testvér« – mesélte –, »átetem a tűzkeresztségen. Mikor fogok átesni a víz általi keresztségen is?« Megnyugtattam, hogy az első adandó alkalommal megkeresztelkedhet, ami a következő nyáron meg is történt. A környékbeli gyülekezetekből összegyűlt 40 keresztelendővel együtt kötött szövetséget az Úrral. Ezután a munkahelyi főnökei megfosztották vezetői beosztásától, és mivel a hatóságok szerint elárulta a kommunista ügyet, családjával együtt áttelepítették a Konstanca megyei Medgidiára, ahol még 3 évig dolgozott, majd nyugdíjba vonult, és rövid időn belül meghalt. Feleségével Turnu Severin városában, a gyülekezetben találkoztam újra. Nyugdíjba vonulása után ő is megkeresztelkedett.

Mazilu testvérnek korábban azért kellett abahagynia a bibliai munkási szolgálatot, mert egy örökség miatt vitába keveredett az egyik sógor-nőjével. A vita tettelegességgig fajult, és mindketten elvesztették a gyülekezeti tagságukat. Ekkor a felesége a következő javaslattal állt elő: »Gyere, költözzünk egy olyan helyre, ahol az adventisták nem találhatnak ránk.«

Amikor Mazilu hazaért Balázsfalváról, elmondta, hogy a karhatalmiak felőlem nem érdek-

lődtek, hanem csak vele foglalkoztak. Ő ezt annak tulajdonította, hogy korábban elhagyta a hitét, és most újra megtért. Szerinte az esete hasonlított a diófához, amely akkor terem sok gyümölcsöt, ha jól megbotozzák az ágait. Ő volt az erzsébetvárosiak első gyümölcse, akit mások is követtek. Ezek az emberek már a porágyaikban pihennek, és nem láthatják a város központjában bizonyágként épült szép imaházat.

Az alábbiakban elmesélem egy olyan személy csodálatos megtérését, akivel néhány héttel később, folyóiratok terjesztése közben találkoztam. Egy 14 éves fiúcska is velem tartott. Eldöntöttük, hogy melyik utcában fogunk dolgozni, és amikor a harmadik háznál kopogtunk, sírást hallottunk bentől. Az újabb kopogtatás után már nem vártam meg, hogy behívjanak, hanem benyitottam.

Megdöbbenő látvány tárult eléem. Egy férfi és egy nő dulakodott egymással. A férfi kezében kötél volt, a felesége pedig próbálta megakadályozni, hogy a férje felakassza magát. Nem kérdeztem meg, hogy mi történik, mert nyilvánvaló volt, hanem bemutatkoztam, és elmondtam, hogy mit akarok. Erre mindketten elengedték a kötelet, és könnyes szemmel mondták el, hogy mi történt.

A feleség, név szerint Ioana Pascu elmesélte, hogy az utolsó pillanatban lépett közbe, és ha nem sikerült volna megakadályoznia a férje öngyilkosságát, akkor ő is a vonat elé vetette volna magát. Ő volt az erzsébetvárosi börtönben a fegyőrparancsnok. Szolgálati ideje alatt két háborús bűnös a fal alatt ásott alagúton át megszökött a börtönből. A felettesei megvádolták, hogy tudott az esetről, sőt ő maga szervezte meg a szökést, ezért 25 év börtön várt rá. Eltökélt szándéka volt, hogy a távozásom után úgyis végez magával. Próbáltam meggyőzni, hogy nem véletlenül lettem hozzá küldve pontosan akkor, amikor megpróbált véget vetni az életének, és biztosítottam őt arról, hogy ha nem bűnös, akkor nem fogják elítélni, és ha hálás lesz Istennek, törekedni fog arra, hogy visszatérjen hozzám. Ezeket a szavakat adta Isten az ajkamra! Pascu azonban váltig hajtogatta, hogy rajta már senki sem segíthet, mivel a börtön igazgatója abban az időben a belügyminiszter, Teoharie Georgescu testvére volt. Megkérdeztem, hogy kihallgatták-e már az ügyben, mire azt válaszolta, hogy a következő csütörtökre tűzték ki a tárgyalást. Javasoltam, hogy várjuk meg a csütörtöki napot, és majd akkor meglátjuk,

**ISTENI
KÖZBELEPÉS
MIHAI
PIȚURLEA**

**BÁTORÍTOTTAM,
HOGY HA NEM
BŰNÖS, AKKOR NEM
FOGJÁK ELÍTÉLNI.**

mit fogunk tenni. A következőképpen biztattam: »Személyesen jövök el, hogy láthassam azt a csodát, amit most még nem látunk, mert Isten eltitkolja előlünk.« Ebben maradtunk.

A tárgyalás napján zsúfolásig megtelt a terem. Amikor az ügyész felsorolta a vádakat, a hallgatóság közül felállt egy személy, és a következőt kérdezte az ügyésztől: »Miért vádol egy ártatlan embert?« »En a törvény embere vagyok!« – hangzott a válasz –. »Meg kell védenem a törvényt. De ön milyen minőségben von kérdőre engem?« A válasz nem késett: »En vagyok az egyik szökött fegyenc. Úgy éreztem, hogy fel kell adnom magam. A múlt vasárnap egy közeli erdőben rejtőzködtünk a társammal. Már eléggé hűvös volt, és az őszi eső is eláztatott. Ekkor azt javasoltam a társamnak, hogy adjuk fel magunkat, különben alaposan átfázunk, s úgyis ránk találnak és visszazárnak, és egy súlyos tüdőgyulladást talán nem élünk túl.« (Ez vasárnap történt, amikor én épp Pascut próbáltam lebeszélni az öngyilkosságról. Ez idő alatt a Szentlélek munkálkodott a bujdosó fegyenc szívében). »A társam azonban hajthatatlan volt, bolondnak nevezett. Figyelmeztetett, hogy ha továbbra is ilyen ötletekkel állok elő, agyonüt és eltemet az avarban. Letettem a ter-

vemről, mert féltem tőle, s így teltek a napok egészen szerda éjszakáig. Miközben ő mélyen aludt, én elindultam Erzsébetváros irányába. Meggyőződése, hogy az én bűnömért senkinek sem kellene bűnhődnie.«

A szökevény nyilatkozata után Pascu Ioant ártatlannak nyilvánították. A tárgyalás után felkerestem az otthonában. Feleségével együtt a nyakamba ugorva hajtogatták, hogy Isten által küldött angyal vagyok! Mindketten járni kezdtek az imaházba. Egyhetes missziómunkám nyomán közel 15 személyből csoportot alakítottunk, akik közül néhányan rövidesen, a többiek pedig később megkeresztelkedtek. En voltam a lelkipásztoruk egészen addig, míg áthelyeztek a szentágotai kerületbe. Nem sokkal később Glatz testvér költözött Erzsébetvárosba, és ő pásztorolta a kis gyülekezetet.

Testvéreim, őrizzék meg az igazságot, amely Isten segítségével, ily csodálatos tapasztalatok által feltárult előttetek. Vigyázzatok rá, képviseljék azt helyesen, különösen most, amikor Isten egy ilyen szép imaházzal áldott meg benneteket!» ■

Lejegyezte a fia, **Mihai Pițurlea**, nyugdíjas lelkipásztor

**ŐRIZZÜK MEG
AZ IGAZSÁGOT,
AMELY ISTEN
SEGÍTSÉGÉVEL,
ILY CSODÁLATOS
TAPASZTALATOK
ÁLTAL TÁRUL
FEL ELŐTTÜNK!
VIGYÁZZUNK RÁ,
KÉPVISELJÜK
AZT HELYESEN!**

„NAGY KONSTANTIN CSÁSZÁR ÉS ILONA CSÁSZÁRNŐ” ÖRÖKSÉGE (III, UTOLSÓ RÉSZ)

Konstantin keresztsége

A *Decretum Gelasium* pápai rendelet által hivatalos iratként először említett, V. századból származó *Actus Silvestri* dokumentum második része, a *Conversio Constantini* szerint „Szilveszter pápa... aki Isten dicsőségéért Soractenbe száműzetett, megkeresztelte Konstantint, és kigyógyította őt a leprából...”¹ A *Martyrologium Hieronymianum*² is átveszi az információt, és megerősíti, hogy Konstantin császárt Szilveszter pápa keresztelte meg. Ezt adta tovább a *Liber Pontificalis*³, s a *Donatio Constantini* dekrétum kihirdetése után ez lett az egyház máig hivatalos verziója. Volt alkalmam részt venni keresztségi szertartásokon, ahol a pap kijelentette, hogy a császárt Szilveszter pápa keresztelte meg. A lateráni templom előtt álló, Tutanhamont ábrázoló, XVI. századbeli obeliszken a következő felirat olvasható: „*Constantinus / per crucem / victor / a s. Silvestro hic / baptizatus / crucis gloriam / propagavit.*”⁴

Konstantin keresztségét a kanonizálási folyamat alapvető elemének tekintették, aminek következtében a keleti egyházak a császárt felvették a szentek soraiba.

A császári udvar pártfogását élvező Eusebiosz eltitkolta „az izzó igazságot, és mindent elhallgatott”⁵ anélkül, hogy rámutatott volna, hogy lényegében ki és hogyan végezte el a császár keresztségét, ellenben Vita Constantini c. művében már nyíltan arra enged következtetni, hogy a nikomédiai püspökről van szó. Jeromos a *Chronicumban* azt állítja, hogy Konstantint igazából az ariánus Eusebiosz püspök keresztelte meg Nikomédiában, ahol a császári rezidencia is állt – Constantinus extremo vitae suae tempore ab Eusebio Nicomedensi eposcopo baptizatus⁶. Az ariánus keresztség (mely során csak Krisztus nevére hivatkoznak, mellőzve Mt 28:19-et, tehát az Atyát és a Szentlelket) a niceai zsinat tiltása értelmében eretnek szertartásnak számít, vagyis érvénytelen. Az adott körülmények között pedig problematikus eseménynek számított, mivel a császárt a halálos ágyán keresztelte meg az ariánusok feje, a császárral rokoni kapcsolatban álló városi püspök. Az évezredes hagyományt azonban épp a pápai életrajzokat leíró *Liber Pontificalis*⁷ cáfolja meg, mely szerint Szilveszter pápa 335. december 31-én halt

meg, Konstantin császár pedig két évvel később, 337. május 22-én. Egy halott pápa tehát nem keresztelhetette meg Konstantint.

A császár keresztsége, de főleg a „megtérése” napjainkban is vita tárgyát képezi. Marilena Amerise szerint Konstantin ariánus keresztsége egy túlságosan nehezen kezelhető örökségnek számít, s talán ennek köszönhető, hogy az egyház a különböző korszakok idealisztikus és propagandisztikus elvárásai alapján nyújtott rá magyarázatot.⁸ Burkhard szerint a császár hatalomvágya és becsvágya olyan szintekre hágott, ahol már nem beszélhünk sem kereszténységről, sem pogányságról, hanem csupán egyszerű vallástalanságról.⁹ Ha mindehhez hozzátesszük hitetlen cselekedeteit, a feleségek és az unokák meggyilkolását, a bálványimádást és azt, hogy képtelen volt önuralmat gyakorolni, máris összeáll a kép. Ennek ellenére a keleti keresztény egyház mégsem átalított szentté avatni őt. És amint a továbbiakban látni fogjuk, a nyugati egyház ennél tovább menve a pápai trón megerősítésére használta a császár hírnevét. Sajnos ez hatalmas szégyenfoltot ejtett a kereszténységen.

„Konstantin adománya”

Konstantin keresztsége a történelem egyik leg hírhedtebb csalásának a feltételeit teremtette meg, ami nem más, mint a *Donatio Constantini* adománylevél. Egy másik, a IX. század derekán felbukkant megnevezése pedig: *Constitutum*. Azt azonban pontosan nem tudni, hogy mikor és hol íródott. A történészek egy része úgy véli, hogy II. Gergely pápa idejéből származik, még a Liutprand longobárd király 712-es trónra kerülése előtti időszakból. Szerintük ez a dokumentum képezi a *Sutri adománylevél* alapját, amely szavatolta bizonyos területek felajánlását adományként a pápaságnak. Vannak azonban történészek, akik úgy gondolják, hogy a dokumentumot azért datálják későbbi időpontra, hogy ezzel igazolják a Liutprand király által felajánlott előnyöket, és hogy ezeket az iratokat az egyház millenáris tekintélyének a biztosítása érdekében hamisították meg. Niccolò Cusano egy hozzávetőleges időpontot jelöl meg:

**HAGYOMÁNYOK
ÉS IGAZSÁG
BENONE
LUPU**

**A CSÁSZÁR KERESZTSÉGE,
DE FŐLEG A „MEGTÉ-
RÉSE” NAPJAINKBAN IS
VITA TÁRGYÁT KÉPEZI.**

„II. István pápa (752–757) idejében... feltehetően Rómában íródott a dokumentum, hogy alátámassza a Vatikán görögökkel és longobárdokkal szembeni területi igényeit... Úgy fogalmazták meg, hogy további, esetleges területek anektálását is lehetővé tegye. A középkorban a pápák és a világi uralkodók közötti harcok során gyakorta fel is használták erre a célra...”¹⁰

Az adománylevél tartalma

313-ban Szilvesztert választották Róma püspökévé. Konstantin császár ádáz üldözést indított a keresztények ellen, ami elől maga a pápa is Soratto hegység egyik barlangjába menekült. Bujdosása alatt szerzett tudomást arról, hogy Isten leprával sújtotta a császárt. Az udvari orvosok semmit sem tehettek Konstantin szenvedéseinek enyhítése érdekében. A császár magához hívatta a leghíresebb varázslókat és csillagjósokat – *pontifices Capitolii* –, akik azt tanácsolták, hogy fürödjön meg újszülöttek vérében. Konstantin elutasította a javaslatot¹¹, ezért jutalomként álomban megjelent neki Péter és Pál, akik felszólították, hogy keresse meg Szilvesztert. A császár azt gondolta, hogy egy orvostól lehet szó, és el is küldetett utána. Szilveszter pápa hajlandó volt a császár elé állni. Egy rövid vezeklést követően végül a császár a lateráni palotában megkeresztelkedett, és a szertartás után a sebei is begyógyultak. Örömeiben Konstantin véget vetett az üldözésnek, és a kereszténységet hivatalos vallássá nyilvánította.

Nem sokkal ezután a Bitiniában tartózkodó császár levelet kapott a feleségétől, aki arra kérte, fogadja el az „egyetlen igazi vallást”, a judaizmust. Ekkor az uralkodó maga elé kérte a pápát és a rabbit, hogy bizonyítsák be, melyik az igazi vallás. Miután a vitával semmilyen következtetésre nem jutottak, elhatározták, hogy „Isten ítéletére” hagyatkoznak. A császár rendeletére elővezettek egy bikát, s a rabbi az állat fülébe súgta a Tóra egyik versét, mire a bika azonnal elpusztult. Ezután következett Szilveszter. A földön fekvő állat fölé hajolt, és kiejtette Krisztus nevét. A bika azonnal fölugrott és elszaladt. Ekkor a csalódott és összezavarodott császár elhatározta, hogy Rómát elhagyva keltre költözik, ahol megalapította Konstantinápolyt. Távozása előtt Szilveszter pápának polgári hatáskört adott, és elismerte a római püspök felsőbbségét az alexandriai, antiochiai, jeruzsálemi és konstantinápolyi pátriárkák fölött. Emellett a pápa megkapta a *Basileus* – „a vörös köntös, a jogar és a ló viselője” – titulust is, ami lényegében királyi hatalmat jelentett. A klérus a szenátussal egyenlő rangot nyert, és jogot kapott a fehér öltözet viselésére. Az adománylevelet a császár maga vitte és helyezte el Szent Péter sírjára.¹²

II. István pápát megfenyegették a longobárdok, és mivel attól félt, hogy újból lefokozzák egyszerű püspökké, és ráadásul így idegen kézbe kerül az egyház és a saját vagyona is, szövetséget kötött egy régi barátjával, III. Pippin frank királlyal. A dokumentumot pozíciója biztosítása érdekében vitte el a frank király udvarába, és segítséget kért, hogy uralma alá hajthassa a magáénak vélt területeket, és a longobárdok benyomulásától megvédje a *Sancta Dei ecclesia reipublicae Romanorum*-ot¹³. A találkozóra Quierzyben került sor: „Drámai jelenet volt. II. István térdre borult Pippin előtt, és könnyes szemmel könyörgött, hogy »védelmezze meg Péter apostol és a római Köztársaság ügyét«.

A krónikás, Moissac szerint a pápa zsákba öltözött, érkezett, fejére hamut szórt, s így vetette magát Pippin király lába elé, miközben azt hajtogatta, hogy addig nem hajlandó fölállni, míg a király nem szerzi vissza Róma birtokait.”¹⁴

A találkozó elérte célját, és végül megszületett a Pippin adományaként is ismert paktum, a *Promissio Cariciaca*.¹⁵ A 754-ben kelt dokumentum alapján Pippin megígérte, hogy közvetlenül Péter apostolnak – és az apostol által a követőinek – adományozza a Róma és Ravenna közt húzódó területeket.¹⁶ Emellett védelmet is ígért bárkivel szemben, aki a pápai trón ellen fordul.

Csakhogy a longobárdok közelsége miatt Pippin nem jutott el Rómába végrehajtani az adományozást. Ezt csak a fia, I. Károly érte el, miután egyezményt kötött a longobárdokkal. Adorján pápa (772–795) biográfusa felsorolja a Rómához csatolandó területeket, és rámutat, hogy ezek a területek a II. István pápa és III. Pippin király által kötött egyezmény alapján alkotják a *Patrimonium Sancti Petrit*.¹⁷ Az adományt 774. április 6-án Péter sírjánál pecsételték meg. Az adománylevél felolvasása után a király a sírra helyezte Róma kulcsait (*claves portarum civitatum*), mintegy kifejezve, hogy attól a pillanattól kezdve az érintett területek Szent Péter trónjához tartoznak.¹⁸

Háromszáz évvel később, 1075-ben VII. Gergely pápa kiadta a *Dictatus Papae* ediktumot,¹⁹ amely kimondja, hogy a pápaság jogai és kiváltságai a mindenkori hatalom fölött állnak. Rendelete alapjául Konstantin császár hírhedt adománylevele szolgált. Aki az évszázadok során megpróbálta kétségbe vonni „Konstantin adományát”, azt eretneknek nyilvánították, és írgalmatlanul máglyahalálra ítélték.

Az *Isteni színjáték* című művében írja Dante: „Aj, Konstantinus, látod, mennyi rosszat szült meg nem térésed, de adományod, mellyel először lett egy pápa gazdag!”²⁰ Otho császár 1001 januárjában írta híres „Aurea Roma” című művét, melyben kijelenti, hogy Róma a „világ fővárosa és az egyházak anyja” („*Romam caput mundi profitemur, Romanam Ecclesiam matrem omnium ecclesiarum essa testamur*”), majd kertelés nélkül felemeli a szavát a pápai önkényuralom ellen, és kimondja, hogy „Konstantin adománya” nem több a kúria óriási csalásánál.²¹

A hamisítás tényét Niccoló Cusano német kardinalis és filozófus hozta nyilvánosságra 1433-ban.²² Hét évvel később Lorenzo Valla megerősítette a német filozófus állításait, és szerinte az adománylevél hozzájárult az egyház hatalmának kiterjesztéséhez és aljas eszközök általi meggyagdagodásához. Ma már senki sem hiszi el Szilvesz-

ter meséjét. Történészek és teológusok egyöntetűen igazolják, hogy hamis dokumentumról van szó. Még a középiskolai történelemkönyvek is írnak erről. ■

Dr. Benone Corneliu Lupu, lelkipásztor, Róma, Olaszország

1. *Silvester, natione Romanus, ex patre Rufino, sedit ann. XXIII m. X d. XI. Fuit autem temporibus Constantini et Volusiani... Hic exilio fuit in monte Soracten et postmodum rediens cum gloria baptizavit Constantinum Augustum, quem curavit Dominus a lepra, cuius persecutionem primo fugiens exilio fuisse cognoscitu. Liber Pontificalis*. I, Silvester, 170. o., Louis Duchesne, *Liber Pontificalis* I, CXXXVII-CXL; Giovanni Diacono, *Vite dei vescovo di Napoli*, L. A. Muratori, *Rerum Italicarum Scriptores* I 2, Milano 1724, 293. o.
2. H. Delehaye, *Commentarius perpetuus in Martyrologium Hieronymianum* ad rec. H. Quentin, *Acta SS. Novembris*, II, pars posterior, Bruxelles 1931, 16-7. o.; H. Quentin, *Les Martyrologues historiques du Moyen-âge*, Parigi 1908, 56, 451, 469, 471, 626. o.; H. Delehaye et socii, *Martyrologium Romanum ad formam editionis typicae, scholiis historicis instructum*, in *Propylaeum ad Acta SS. Decembris*, Bruxelles 1940, 610. o.; BHL II, 1119-20. o., nn. 7725-43.
3. *Liber Pontificalis*, Louis Duchesne kritikai kiadása, Párizs, 1886.
4. Szabad fordításban: „Konstantint a kereszt győzelme által Szilveszter keresztelte meg a kereszt győzelméért”.
5. Marilena Amerise, *Il battesimo di Costantino il Grande, Storia di una scomoda eredità*, Ed. Franz Steiner Verlag, 1995, 8. o.
6. Jeromtól származó kijelentés, Chron., a. 337 a Marilena Amerise, *Il battesimo di Costantino il Grande, Storia di una scomoda eredità*, Ed. Franz Steiner Verlag, 1995, 39, 47. o. Különböző tanulmányok igazolják Konstantin arianus keresztiségét. Például: *Realencyclopädie* Pauly-Wissowa – itt a következő szöveg található: „Konstantin húsvét utolsó napján halt meg, miután megkeresztelte őt a Nikomédiai Eusebiosz püspök”, és itt magára a püspökre hivatkozik. *Vita Costantini* IV, 61-64, R. E.

IV, 1, Stuttgart, 1900, col. 1023. Hasonló kijelentések találhatók még: Hertlings, *Enciclopedia Cattolica*, Città del Vaticano, 1950, tom. IV, 718. o.; Palanques, *Dictionnaire d'Histoire et de Géographie ecclésiastiques*, Paris, 1956, XIII, 606. o.; Hall, *Theologische Realenzyklopädie*, Berlin/New York, 1990, XIX, 489-500. o., lásd még: E. Y. Yarnold, *The Baptism of Constantine*, Studia Patristica, 26 (1993), 95-101. o.; Oxford Dictionary of Byzantium, Oxford 1991, I, 499. o.

7. *Liber Pontificalis*, Louis Duchesne kritikai műve. Párizs, 1886.
8. Marilena Amerise, *Il battesimo di Costantino il Grande, Storia di una scomoda eredità*, Ed. Franz Steiner Verlag, 1995, 9. o.
9. Burchardt, 1957, 363, Marilena Amerise, *Il battesimo di Costantino il Grande, Storia di una scomoda eredità*, Ed. Franz Steiner Verlag, 1995, 14. o.
10. K. Bihlmeyer - H. Tuechle, *Storia della Chiesa*, o. c., II, 58-59. L. Valla, *De falso credita et mentita Constantini donatione declamatio*, 1440; ed. Schwahn, 1928.
11. *Pro salute innocentium mori quam per interitum eorum vitam recuperare crudelem*
12. A. Gaudenzi, *Il Costituto di Costantino*, »Bollettino dell'Istituto Storico Italiano«, 39 (1919), 87-112. o., R. Cessi, *Il Costituto di Costantino*, »Atti del R. Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti«, 68 (1928-29, II), 972-1007. o.; *Il Costituto di Costantino, fonti ed età di composizione*, »Annali della R. Università di Trieste«, I (1929); *Le couronnement imperial de l'an 800 et la Donatio Constantini*, »Bulletin de Littérature Ecclesiastique«, 1958, 193-211. o. Fliche e Martin, *Storia della Chiesa*, Torino 1948, VI. köt., 374-378. o. *Il Costituto di Costantino*, in »Rivista Storica Italiana«, 48 (1931), 155-176. o.; G. P. Kirsch, *La Donatio di Costantino*, »La Scuola Cattolica«, 1913, II, 198-213. o. H. Ullmann, *The Growth of Papal Government in the Middle Age*, London, 1955, 74-78. o.
13. Girolamo Arnaldi, *Le origini dello Stato della Chiesa*, Torino, 1987, 126. o.
14. F. Marcora, *Storia dei Papi*, vol. I, Milano s. d., 39. o. L. Duchesne, *I primi tempi dello Stato Pontificio*, fordította: Salvatorelli, Torino 1947; L. Pareti, *Storia di Roma*, VI. köt., Torino, UTET, 1962.
15. A. Cortonesi, *Il Medioevo: profilo di un millennio*, Roma, 2008, 70-73. o.
16. Girolamo Arnaldi, *Le origini dello Stato della Chiesa*, Torino, UTET Libreria, 1987, 119-120. o.
17. Arnaldi, *Le origini dello Stato della Chiesa*, 120. o.
18. Arnaldi, *Le origini dello Stato della Chiesa*, 139. o.
19. Dictatus Papae: 1. Egyedül a római egyházat alapította maga az Úr. 2. Egyedül a római pápát mondják joggal egyetemesnek. 3. Püspököket egyedül ő válthat le, és helyezhet székükbe vissza. 4. Követe a zsinaton minden püspököt megelőz, még ha ő maga alacsonyabb rendű is; ugyancsak a püspökök elmozdítására ítéletet is hozhat. 5. A pápa távollévőket is leváltásra ítélhet. 6. Az általa kiátkozottakkal még ugyanabban a házban sem tartózkodhatunk. 7. Egyedül neki szabad a korszükségletnek megfelelően új törvényeket hozni, új püspökségeket alapítani, káptalant apátsággá alakítani és fordítva, gazdag püspökségeket feloszlítani és szegényeket egyesíteni. 8. Egyedül ő használhat császári jelvényeket. 9. Egyedül a pápa lábait kötelesek az összes fejedelmek megcsókolni. 10. Egyedül az ő nevét említik az egyházakban. 11. Az egész világon csak őt illeti meg a pápa név. 12. Jogában áll császárokat leváltani. 13. Jogában áll, ha a szükség úgy kívánja, püspököket az egyik püspöki székből a másikba áthelyezni. 14. Bármely egyház klerikusát tetszése szerint felszentelheti. 15. Az, akit a pápa szentelt fel, bármelyik egyház előjárója lehet, és nem bízható rá alacsonyabb tisztség; azt, akit a pápa szentelt fel, más püspök magasabb rendre nem szentelheti fel. 16. A pápa rendelete nélkül nem lehet egyetemes zsinatot összehívni. 17. Tekintélyének támogatása nélkül semmiféle capitulum és semmiféle könyv nem tekinthető kánonnak. 18. Ítéletét senki meg nem változtathatja, míg ő egyedül minden ítéletet megmásíthat. 19. Senki fölötté nem ítélkezhet. 20. Senki ne merészeljen az apostoli székhez fellebbezőt elítélni. 21. Minden egyház fontosabb ügyét eléje kell terjeszteni. 22. A római egyház még soha nem tévedett, az írás tanúsága szerint örökké tévedhetetlen lesz. 23. A római pápa, ha a kánonoknak megfelelően választották, Szent Péter érdemeire való tekintettel kétségkívül szent lesz, mint ezt Szent Ennodius paviai püspök bizonyítja, mivel ebben sok szent atya egyetért, és amint Szent Symmachus pápa dekrétumaiban található. 24. Az ő parancsára és felhatalmazásával az alacsonyabb rendűek is vádat emelhetnek. 25. Püspököket zsinat egybehívása nélkül is leválthat vagy visszahelyezhet. 26. Nem tekinthető katolikusnak az, aki a római egyházzal nincs egységben. 27. A gonoszoknak tett hűségsküdtől az alattvalókat feloldozhatja. H. X. Arquilliere, *La signification Théologique du pontificat de Grégoire VII*, in »Revue de l'Université d'Ottawa«, 1950, 140-161. o.; S. Gregoire VII, Paris, 1934; C. Marcora, *Storia dei Papi*, II. köt., Milano, 1962, 286-322. o.; P. E. Santangelo, *Gregorio VII e il suo secolo*, Milano, 1945; E. M. Peltz, *Das Originalregister Gregorius VII*, Vienna, 1911, 265-286. o. Gregorovius, *La Storia della città di Roma nel Medioevo*, Roma, 1900, I. köt., 546. o. *Storia della Chiesa dalle origini ai nostri giorni*, in XXIV köt., I. köt., VIII, Augustin Fliche, *La riforma gregoriana e la riconquista cristiana (1057-1123)*, 112, 113. o., S. A. I. E., Torino 1972.
20. Dante Alighieri, *Isteni színjáték*, XIX. ének.
21. *Storia dei Papi e del papato*, XX. fej., 538-539. o. Omodeo, *Saggi sul Cristianesimo antico*, Edizioni Scientifiche Italiane, Napoli, 1958, 469, 470. o.
22. Elhangzott a basileai zsinaton, 1433-ban.

KÜLÖNBÖZŐ VESZÉLYEK (I)

Elmúlt a 2020-as év. Nehéz, bajokkal teli év volt, ami alapjaiban rengette meg a világot. Olyan év, mely során Sátán megmutatta, hogy képes megkínózni a világot, és egymásnak ugrasztani az embereket. Bebizonyította, hogy meg tudja nehezíteni Isten munkáját, és azt is láthattuk, hogy az ördög miként járulhat hozzá az egyház rostálásához.

A 82 életévemből ez volt a legszörnyűbb év, ha leszámítom a második világháború éveit, amelyeket teljes egészében átéltem. Hogy miért állítom ezt? Azért, mert az emberiséget két vírus támadta meg: a COVID-19 és a SAVID X.

Az előbbi ismeritek, nem kell megmagyaráznom, és nem is vagyok szakember. De mi lehet ez a másik, amit SAVID X vírusnak neveztem? Először is elmondom, hogy miért éppen ezt a megnevezést adtam neki: az első két betű a Sátán névéből származik, tehát egy olyan vírusról van szó, amelyet kimondottan csak ő terjeszthet ilyen gyilkos mértékben. Teljesen biztos, hogy mindkét vírusról ő tehet, viszont ez utóbbival sokkal több rosszat tett és tesz a mai napig. Annak idején még a mennyben, a Föld és az ember megteremtése előtt találta fel, még mielőtt levettetett volna és megfertőzött volna ezzel a kórokozóval.

A SAVID X a világot és az egyházat is megosztotta: realistákra és összeesküvés elméletben hívókra, fegyelmezettekre és fegyelmezetlenekre, engedelmesekre és engedetlenekre, óvatosokra és óvatlanokra, tisztességesekre és hazugokra (a hazugság evangélistáira), racionálisokra és irracionálisokra, éberekre és hiszékenyekre, megértőkre és lázadókra. Vagyis az ördög az ellenségeskedés vírusát oly módon terjeszti a világban és az egyházban, amilyenre még nem volt példa.

A fenti felsorolásból kiemelem a következő párosításokat: engedelmesek/engedetlenek, megértők/lázadók. Pál apostol szavai szerint a polgári hatóságok „Istentől rendeltettek” (Róm 13:1). Igen, magától Istentől. Legyenek akármilyen hitetlenek, némelykor akár aljasak, mégis Isten rendelte őket. Nélkülük káosz, anarchia, társadalmi összeomlás uralkodna. Valakinek tartania kell a gyepőlőt, ezért léteznek a hatóságok a maguk hiányosságaival, hiszen mindig is így volt a nap alatt.

Sosem politizáltam, és most sem fogok. Viszont meg kell kongatnom a vészharangot: nekünk, Isten gyermekeinek, országa örököseinek

(legalábbis reményeink szerint) nem áll jól a társadalom-felforgató szerep. Nem szép dolog az ellenszegülők, a lázadók, a felkelők közé állni, olyanok közé, akik, ha a kormányzó hatalom „igent” mond, ők mindig „nemet” mondanak és fordítva. Nem jó a társadalom negativistái mögé felsorakozni.

Úgy gondolom, hogy a hetednapi adventistáknak a legfegyelmezettettebb állampolgároknak kellene lenniük, akik tiszteletben tartják a törvényeket és a szabályokat. „Annak okáért szükség engedelmeskedni, nemcsak a haragért [vagyis a büntetésért – aminek megvan a maga szerepe], hanem a lelkiismeretért is” (Róm 13:5). Az „is” szócska mutatja, hogy az apostol mindkét okot elfogadja: a büntetéstől való tartózkodást és a lelkiismeret hangját.

Háromszor is állítja, hogy a polgári hatóságok bizonyos szempontból – és bizonyos határokon belül – Isten munkáját végzik:

– „Mert Isten szolgálja ő a te javadra” (4. v.)

– „Mert Isten szolgálja, bosszúálló a haragra annak, aki gonoszt cselekszik” (4. v.)

– „Istennek szolgálai, kik ugyanabban foglalatostkodnak” (6. v.).

Javaslom, hogy olvassátok el figyelmesen Róm 13. fejezetének első 7 versét.

Ránk amúgy is gyanakvóan tekintenek az emberek, néha még a hatóságok is, mert van egy sajátos megkülönböztető jegyünk: a szombat. Ezzel a hűségünkkel számos fórumon keveredhetünk konfliktusba: a munkahelyen, az iskolában és sok más helyzetben. Elkerülhetetlen az ellenkezés. De hogyan találnánk megértésre, szombat-ünnepként milyen szabadságnak örvendhetünk, ha felelőnk szavunkat az állam képviselői ellen, ha ellenkezünk az adminisztratív döntésekkel, amelyek végeredményben a társadalom jólétét, az emberek egészségét szolgálják, és amely rendelkezéseknek semmi közük a szombat-ünnepeléshez?

Az egészségügyi rendszernek veszélyekkel, válságokkal kell megküzdenie, mint ahogy a 2020-as évben is. Miért legyünk éppen mi az engedetlenek, a szemtelenek, a lázadók, az ellenkezők? Hát erre tanít bennünket az evangélium? Így fogunk előnyösebb körülményeket teremteni annak érdekében, hogy egyházunk teljes szabadságnak örvendhessen? Vagy talán éppen ezzel vágjuk el magunk alatt az ágat?

**HOGYAN
TALÁLNAK
MEGÉRTÉSRE,
SZOMBAT-ÜNNEP-
LŐKKÉNT MILYEN
SZABADSÁGNAK
ÖRVENDHETÜNK,
HA FELELŐNK
SZAVUNKAT AZ
ÁLLAM KÉPVI-
SELŐI ELLEN, HA
ELLENKEZÜNK AZ
ADMINISZTRATÍV
DÖNTÉSEKKEL,
AMELYEK VÉG-
EREDMÉNYBEN
A TÁRSADALOM
JÓLÉTÉT, AZ EMBE-
REK EGÉSZSÉGÉT
SZOLGÁLJÁK?**

A lázadó magatartást tanúsítóknak nincs mit keresniük Jézus Krisztus egyházában, és Isten országában sem. A nagy lázadót társaival együtt zárták ki a mennyből. Joggal mondta valaki, hogy Istennek nagyon figyelmesen meg kell válogatnia, hogy kit visz a mennybe, mivel egyszer már volt ott egy lázadás. Még az Isten oldalán maradó angyalokat is foglalkoztatja, hogy lázadók ne kerüljenek többé a mennybe. Miért akarunk tehát a lázadók közé soroltatni?

Ritkán szoktam szépirodalmi művekből idézni, de most mégis szeretném megemlíteni George Topárceanu „Falusi élet” című versét: „Mikor rendelkezést hoznak, / az emberek káromkodnak / az ügyködő felcserre, / s balgatagon kérdezik: / – Mi bajod neked velünk? / Miért kell nekünk meszel-nünk?”

A balga kérdések és az állandó ellenkezés a vitatkozó ember foglalatosságai. Vajon így viselkednek Jézus Krisztus igazi tanítványai? Egy ilyen összetűzés után még meghívhatjuk-e az általunk támadott személyt tanulmányozásra, beszélhetünk-e neki a hármasságotól? Nem veszitek észre, hogy az ellenségeskedésbe belekeveredett a „levegőbeli hatalmasság, ama lélek, mely most az engedetlenség fiaiban munkálkodik” (Ef 2:2)?

Legyünk tisztában azzal, hogy amikor majd azt fogják követelni tőlünk, hogy hágyuk át Isten parancsolatait, akkor illedelmesen (nem kiabálva és gyalázkodva) el fogjuk mondani, hogy ilyet nem tehetünk, mert a Szentírás vezérelte lelkiismeretünkre akarunk hallgatni. De ha teljesen más dolgot kérnek tőlünk, akkor miért ne lehetnénk mi az elsők, akik engedelmeskedünk? Miért, kedves testvérek, barátok és ismeretlenek? Miért?

Pál apostol az ihletéstől vezérelve írta: „Emlékeztessed őket, hogy a fejedelemségeknek és hatalmasságoknak engedelmeskedjenek, hódoljanak, minden jó cselekedetre készek legyenek, senkit ne szidalmazzanak, ne veszekedjenek, gyöngédek legyenek, teljes szelídséget tanúsítván minden ember iránt” (Tit 3:1-2).

Ilyenek vagyunk? Így járunk el? Mennyei angyalok örködnék fölöttünk, vigyázzunk, hogy sose okozunk nekik csalódást!

Egyesek kemény érveket vonultatnak fel a kegyességre, a lelkiségre, a Bibliára hivatkozva: „Hol van a hitünk?” „Miért vagyunk félénkek, hiszen a gyávák nem jutnak a mennybe?” Aztán felsorolják a bibliai ígéreket: Zsolt 91:1-16; Ésa 43:2; Zsolt 34:7. Ezekre mit is mondhatnánk?

Mások pedig fennen hangoztatják: „Isten megoltalmaz bennünket! Ő majd meggyógyít! Nem

adjuk magunkat az orvosok kezére! Ki tudja, mit csinálnak velünk?” „Minden csak politika, a népesség számának csökkentése a cél, felére akarják redukálni az emberiség létszámát!” Valahogy így: 8 milliárd helyett 4 milliárd. És mi alapján választanak? Nem földrészeket vagy országokat törölnék el a föld színéről, hanem országok, városok és családok szeme láttára mészárolnak le embereket!

Kitérek egy igencsak gyenge „érvre”, a nevetéses és veszélyes kegyességre való hivatkozásra: hogy tudniillik nincs hitünk. Tényleg nincs olyan hitünk, amelyhez nem társulnak cselekedetek, amely a balgaság, a démonok hite, hiszen ők is hisznek és rettegnek (Jak 2:17-24).

Aztán ott van a félelem „érve”. Mekkora mellébeszélés! Olyan ez, mint amikor a gyereknél el akarunk érni valamit, ezért jól megijesztjük. Ha tétovázik, akkor neki szegezzük a kérdést: „Te félsz?” „Nem, nem félek!” – válaszolja, és gyermeki módon igyekszik bizonyítani a bátorságát.

Ezek az emberek azonban nem hajlandók tudomásul venni, hogy sokan, akik az intenzív terápiára, vagy akár a temetőbe kerültek, „bátrak” voltak. Nagyon „bátrak”. Férfiasan szembeszálltak a veszéllyel, de férfiasságuk velük együtt veszett oda. A férfiasság egyik szinonimája a vakmerőség. Az ilyen emberek nem elégszenek meg azzal, hogy magukat „bátraknak” nevezzék, hanem bennünket is erre a magatartásra akarnak kényszeríteni. Ne feledjék, hogy a vízbe fúlt emberek többsége tudott úszni, sőt egyesek egészen jól. Nem elég a művészet, az élethez szükség van jóérzésre és óvatosságra is.

Amikor Isten kijelentette, hogy „bizonynal meghalsz”, a kígyó mást mondott: „bizony nem haltok meg” (1Móz 2:16-17; 3:4). Szeretetteljes figyelmeztetés és gyilkos bátorítás. Mindkét esetben jelen van a megerősítés: „bizony”. Az ördög most is bátorít: „békesség és biztonság” (1Thess 5:3). „Ne tartsátok be a szabályokat, ne hallgassatok a figyelmeztetésre! Legyetek bátrak, higgyetek, nem haltok meg!” Sokan hisznek az ellenségnek, és még hirdetik is az üzeneteit.

Kedves olvasó, bár nem tudom, mit hoz a jövő, én inkább választom azt, hogy az ilyen „hitetlenek”, gyávák közé soroltatom, de életben maradok, mint a kínok között kimúló bátrak közé! De nevezhetjük őket akárhogyan. ■

HELYES MAGATARTÁS STEFAN RADU

A VÍZBE FÚLT EMBEREK TÖBBSÉGE TUDOTT ÚSZNI, SŐT EGYESEN EGÉSZEN JÓL. NEM ELÉG A MŰVÉSZET, AZ ÉLETHEZ SZÜKSÉG VAN JÓÉRZÉSRE ÉS ÓVATOSSÁGRA IS.

Stefan Radu, nyugdíjas lelképásztor

A REDUKCIONIZMUSNAK, A BIBLIAI IGAZSÁGOK BEMUTATÁSA TÚLZOTT LEEGYSZERŰSÍTÉSÉNEK VESZÉLYE

Redukcionizmus alatt a következőt értjük: bizonyos jelenségek, struktúrák, a valóság és ismeret összetett értékeinek azon magyarázati, értelmezési módszere, mely során ezeket egyszerű fogalmakká, struktúrákká, törvényekké vagy konfigurációkká redukáljuk (DEX, román értelmező szótár), ami hasznos intellektuális gyakorlat. Ugyanabból a DEX-ből azonban azt is megtudjuk, hogy a redukcionizmus túlzott leegyszerűsítést is jelent, ami viszont már ártalmas dolog.

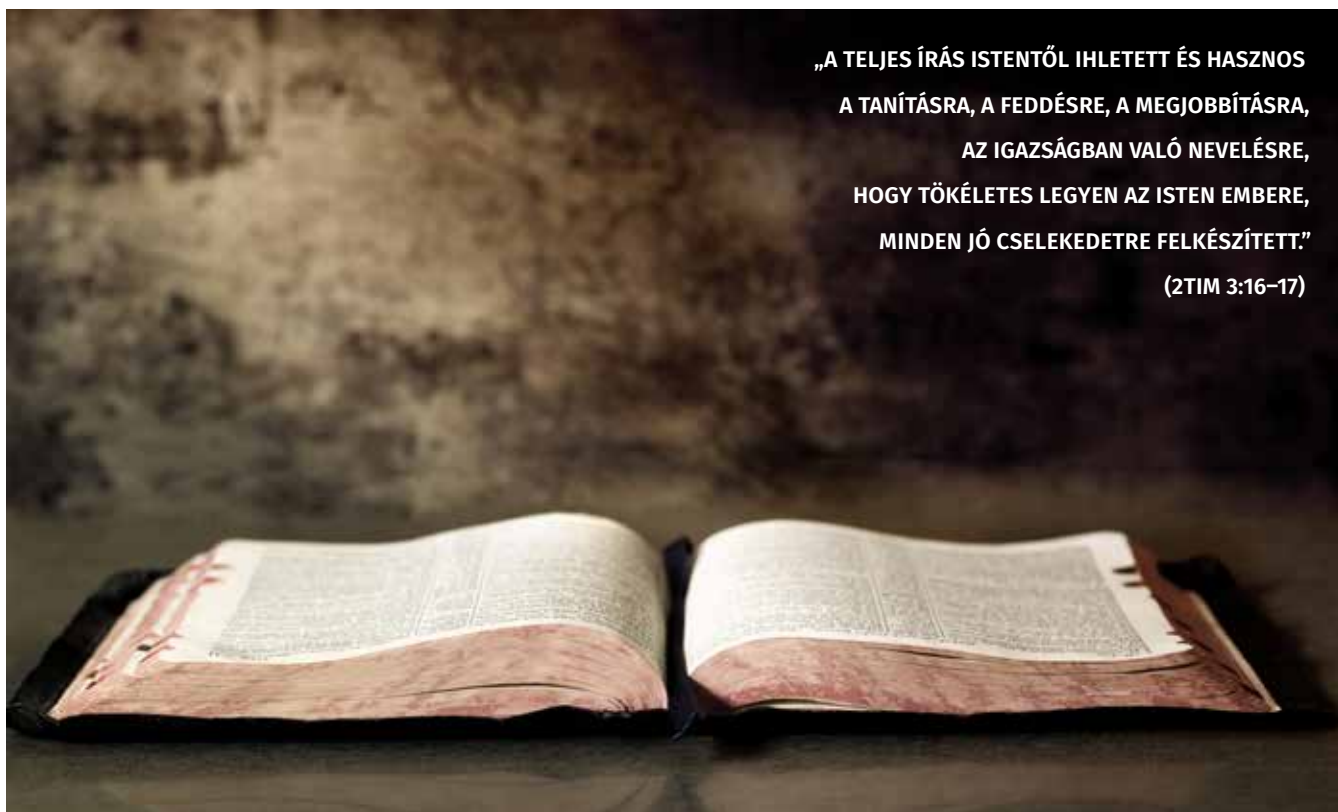
A Biblia mint egységes egész összetett és teljes kinyilatkoztatás, amelynek célja az összes információt közölni ahhoz, hogy az ember megtalálja mindent, amire szüksége van az örök élet

elnyeréséhez, ugyanakkor az ember egyedi eszköze a tanulásra, a közvetlen módon feltárt, vagy az emberi tapasztalatok által megélt erkölcsi törvény és morális elveknek köszönhetően. Pál apostol kiválóan szemlélteti a Szentírás e rendeltetését: „A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített” (2Tim 3:16–17).

Természetesen a Biblia nem önmagában képes betölteni ezt a jótékony célt. Tökéletes formáló eszközként kell rá tekintenünk, mint aminek a használatát egy tökéletes Tanítómester várja el tőlünk. Egy Stradivari hegedű hangja senkit

A BIBLIA TÖKÉLETES JELLEMFORMÁLÓ ESZKÖZ.

„A TELJES ÍRÁS ISTENTŐL IHLETETT ÉS HASZNOS
A TANÍTÁSRA, A FEDDÉSRE, A MEGJOBBÍTÁSRA,
AZ IGAZSÁGBAN VALÓ NEVELÉSRE,
HOGY TÖKÉLETES LEGYEN AZ ISTEN EMBERE,
MINDEN JÓ CSELEKEDETRE FELKÉSZÍTETT.”
(2TIM 3:16–17)

sem fog elbűvölni, ha egy dilettáns játszik rajta. Tehetséges művész kezében azonban rögtön megmutatkoznak páratlan tulajdonságai. A hegedű hangjára kíváncsi emberek zsúfolásig megtöltik a koncerttermeket, és kitörő tapssal fejezik ki csodálatukat. De végeredményben kit tapsolnak meg? A hegedűt, a művészt vagy a zeneszerzőt? A hang kimondottan a hangszeré, viszont a művész bírta hangra a hegedűt. Ámde a művész a zeneszerző által leírt hangokat és pontos utasításokat követte. Megfigyelhetjük tehát, hogy a siker egy abszolút „alárendeltségi” sornak köszönhető.

A hegedű engedelmeskedik a művésznek, a művész pedig mindenben tiszteletben tartja a partitúra előírásait. De még a zeneszerzőnek is alá kell vetnie magát a meghatározott zenei szabályoknak. Megfigyelhetjük, hogy végeredményben ezúttal is Istenhez jutunk, aki megteremtette a zenét, a zeneszerzőt, a hangszer feltalálóját, a hegedűművészt, végül pedig a zenét hallgató embert. Sajnos azonban a köszönet nem jut el Hozzá, hanem már az alsóbb szinteken megkeked.

Eszembe jut egy eset, amely kiválóan szemlélteti a fentieket. A kommunizmus idején volt egy tervezőmérnök barátom, aki a Vaskapunál dolgozott. Szaktudásánál fogva nélkülözhetetlen volt, ezért azt is „elnézték” neki, hogy vallási meggyőződésből nem dolgozott szombaton. Természetesen a hét többi napján bepótolta az elmaradt munkát. Adventista volt. Egyszer a tervezőirodára egy különösen nehéz, de sürgős munkát bízta: a turbinákhoz vezető alagút betonfalának megöntéséhez kellett megtervezni a zsaluelemeket. Két fontos méretet kaptak: az alagút bejáratának méreteit (14 m/9 m), és a turbinák átmérőjét (9 m). A betont milliméternyi pontossággal kellett megönteni, mivel az apró repedések a nagy víznyomás hatására valóságos örvények keletkezését okozhatják, amelyek idővel megrongálhatják az alagút betonfalát. A tervezőiroda vezetője ezt a nagy munkát az adventista barátomra bízta. Annyira fontos és sürgős volt a feladat, hogy nem csak a miniszter, hanem maga az akkori elnök, Nicolae Ceaușescu is szemmel tartotta a munkálatokat. Kihagyom a részleteket, és rátérek a történet végére: a munka tökéletesre sikeredett, olyannyira, hogy még a vízi erőmű építésénél dolgozó orosz munkások is elismerő szavakkal méltatták. Természetesen jutalomban részesült a szakminisztérium hivatalnokja, az építőtelep vezetője és a tervezőiroda főnöke is. Csak a testvérünk nem kapott jutalmat. Jelen voltam, amikor a főnöke a következő szavakat intézte hozzá: „Kaptál tőlem két hetet a munka elvégzésére!” Csupán ennyit!

A barátom azonban a következőképpen nyilatkozott: „Nem is tudod, hogy milyen sokat imádkoztam a tervezőállvány előtt!” És a sikerért hálát adott Istennek.

De térjünk vissza írásom fő mondanivalójához: a redukcionizmus veszélyéhez. Könyveket olvastam, prédikációkat és bibliai értekezleteket hallgattam, és rájöttem, hogy az érvelések igyekeztek biblikus szempontból korrektnek, logikusnak bizonyulni, miközben a redukcionizmus, a túlzott leegyszerűsítés csapdájába esetek: csupán néhány fogalomra zsugorították a Biblia tanításait.

Ott van például a híres amerikai apologéta, Ravi Zacharias, akit különben nagyra értékelek. Egyik értekeztén mondta a következőket: „Az Ótestamentum 613 törvényét Mikeás próféta három fogalomba tömörítette, majd Jézus ezeket is két nagy parancsolatban foglalta össze: »Szeresd az Urat, a te Istenedet!«; és »Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!«”

Egy másik felszólaló azt állította, hogy a hitélet lényege az önmegtagadás, és nyíltan minimalizálta a hitalapelvek fontosságát. Majd egy másik prédikátor az isteni erényeket a jóság fogalmára zsugorította.

Ha helyes lenne a redukcionizmus módszere, akkor e metódus hívei közös nevezőre kellene, hogy jussanak. Következtetéseik azonban eltérőek. Vajon miért?

Természetesen hasznos didaktikai módszernek bizonyulhat a Szentírás fontos elemeinek, domináns, nyilvánvaló igazságainak összefoglalása, leegyszerűsítése, de csak azzal a feltétellel, ha a többi sem tartjuk haszontalannak. Olyan ez, mintha egy zenemű előadásában csak a mű témájára korlátozódnánk. Való igaz: a nagy zeneművek témáját általában csupán néhány hang különböző csoportosítása és eltérő hangszínen való megszólaltatása jelenti, viszont azt nem állíthatjuk, hogy ha ismerjük az alaptémát, akkor ismerjük a teljes művet is. Ilyen alapon az összes zeneművet hét hangra zsugoríthatnánk össze. Teljes képtelenség kijelenteni, hogy a teljes zenemű ismeretéhez elegendő a hét alaphang ismerete. Fordítva viszont igaz: nem ismerheted meg a művet, ha nem ismered a hét alaphangot.

Átültetve ezt az elvet a nyelvészet területre, szintén redukcionizmust jelent azt állítani, hogy elég ismernünk az ábécé összes betűjét, nincs szükségünk szótárra, grammatikai tankönyvre.

**A TELJES
IGAZSÁG
EMILIAN
NICULESCU**

**VALAKI EGYSZER AZT
ÁLLÍTOTTA, HOGY A HIT-
LET LÉNYEGES KÉRDÉSE
AZ ÉNRŐL VALÓ LEMON-
DÁS, A HITALAPELVEK
FONTOSÁGÁT PEDIG
LEKICSINYELTE.**

**A LEEGYSZERŰSÍTÉSEK NEM JELEN-
TENEK TÖBBET
ANNÁL A KAPUNÁL,
AMELY MÖGÖTT
KITÁRULKOZIK
A JOBB MEGÉR-
TÉS, ÉS BELÉP-
HETÜNK A NAGY
ÉS CSODÁLATOS
BIBLIA – A TELJES
SZENTÍRÁS – VILÁ-
GÁBA, MINTHA EGY
NAGYVÁROSBA
ÉRKEZNÉNK.**

Egy biológuskutató barátom mondta, hogy egy ideig azt hitte, elég, ha a sárgarépből kivonjuk az A-vitamint, és beadjuk az A-vitamin hiányban szenvedő betegeknek. Nemrég fedezték fel, mennyire veszélyes az efféle redukcionizmus. A megvizsgált személyeknél rákbetegség alakult ki, mivel a szervezetük nem kapta meg a sárgarépből levő többi tápanyagot.

Való igaz: a fénylő Nap visszatükröződik a tenger vagy a tó vizében, de még a harmatcseppben is. De sosem tekinthetjük hiábavalónak a Nap ragyogását csak azért, mert egy harmatcsepp visszatükrözi a fényt.

Ezt a különböző területeken alkalmazott, teljesen abszurd redukcionizmust sokan vallási téren is használják. Egyesek csupán az Újtestamentumra korlátozzák Isten Igéjét, míg mások, utalva a Megváltó szavaira, csak a két parancsolatra zsugorítják Isten erkölcsi törvényét. A Bibliában található egy tanács, amely a helyes hozzáállás megkerülhetetlen elvét képezi: „Igyekezzél, hogy Isten előtt becsületesen megállj, mint oly munkás, aki szegységet nem vall, aki helyesen hasogatja az igazságnak beszédét” (2Tim 2:15)

De figyeljük meg, miként szólaltatja meg a Mester – a testet öltött Ige – a Szentírás „hangszerét”.

Igaz, hogy az Úr Jézus is alkalmazta a leegyszerűsítés módszerét, viszont sosem minimalizálta az Ige teljes egészének fontosságát. A következőket mondta: „E két parancsolat mindent magába foglal”. Ezek azonban csak a „fedőlapok”. De

mi értelme a fedőlapnak, ha nincs közöttük tartalom? Vagy említsük meg az Üdvözítő egy másik leegyszerűsítő mondatát, amit Mt 23:23 versében találunk. Igaz, hogy Jézus itt a legfontosabbnak az igazságot, az irgalmasságot és a hűséget nevezi meg, viszont hozzáteszi: „Ezeket kellene cselekedni, és amazokat sem elhagyni”. Máshol Jézus megdorgálta a tanítványokat, mert nem hittek a teljes Szentírásban (Lk 24:25). A nagy Mester tehát kiemelt, hangsúlyozott bizonyos elemeket, de minden esetben tiszteltben tartotta a teljes egészet.

A lényeges dolgok kiemelése tulajdonképpen csak bizonyos szemszögből közelíti meg a teljes egészet. Például, az erkölcsi elvárások szempontjából a Bibliát be lehet mutatni a két parancsolat által is. Nevelési szempontból mindent leredukálhatunk az alázatra és a szelídségre, mivel csak e feltételeknek eleget téve engedi magát valaki taníttatni. Az ember legfőbb felelősségének szempontjából pedig minden leredukálható három domináns tényezőre:

- önmagad iránt légy igazságos;
- embertársad iránt légy irgalmas;
- Isten iránt légy hűséges.

Hasonlóképpen fogalmazta meg Mikeás próféta is a jó cselekedetek meghatározását:

- igazságot cselekedj (önmagaddal szemben légy szigorú);
- szeresd az irgalmasságot (embertársad iránt);
- alázatosan járj a te Isteneddel (a hitélet dinamikája).

A hit általi megigazulás megtapasztalásának szempontjából az önmegtagadás és az énünk halála lényegbevágó, de nem minden. Éppen ezért térjünk vissza a cikk elején említett szöveghez, amely a teljes egész fontosságát hangsúlyozza: „A teljes Írás...”

Ezek a leegyszerűsítések nem jelentenek többet annál a kapunál, amely mögött kitárulkozik a jobb megértés, és beléphetünk a nagy és csodálatos Biblia – a teljes Szentírás – világába, mintha egy nagyvárosba érkeznénk.

Az ihletett Biblia Isten „élő és ható” Igéje (Zsid 4:12). István vértanú is hasonló szavakkal tesz említést Mózesről: „Ki élő igéket vón, hogy nekünk adja” (Csel 7:38). Ebben az élő szerkezetben, a Bibliában minden elemnek megvan a saját rendeltetése és jelentősége. Isten Igéjének összetett egységről Jézus a következőképpen nyilatkozott: „A Te Igéd igazság” (Jn 17:17). ■

Emilian Niculescu, nyugdíjas lelképásztor

A COVID-19 TÚLÉLÉSI MUTATÓI, 7.4-ES VERZIÓ (III)

A gyanús esetek legújabb meghatározása

Augusztus 10-én az ECDC aktualizálta a **fertőzésgyanús állapot** meghatározását, amit a CNSBT (Ragályos Betegségeket Felügyelő és Ellenőrző Országos Központ) is átvett. Az új definíció alapján koronavírusos fertőzés gyanúja áll fenn **azon személy esetében, aki akut légúti fertőzésben (hirtelen fellépő betegállapot, mely során a következő tünetek legalább egyike jelentkezik: köhögés, láz, légszomj), tüdőgyulladásban, bronchiális pneumóniában, mellhártyagyulladásban, vagy súlyos akut légúti fertőzésben szenved (lázas vagy volt láza, köhög, légszomja van, és éjszakai kórházi ellátásra szorul).**¹ A korábbi meghatározás szerint az számított gyanús esetnek, akinél nem áll fenn vírusos vagy bakteriális kórtan. Újabban azonban, mivel kimutattak új kórokozókat is (például az A és B influenza vírust, légzőszervi szinciciális vírust, rhinovírust, adeno vírust, valamint a virális fertőzés mellé tüdőgyuladást okozó különféle kórokozókat), a beteg nem mentesül a SARS-CoV-2 vírust azonosító tesztelés alól, mivel 5 COVID-19 betegségben szenvedő betegből 1 esetében állapították meg, hogy más, légzőszervet támadó vírussal is megfertőződött. Ennek alapján elvetették azt a feltételezést, mely szerint nem kaphatja el a COVID-19-et az, akinél a tesztelés más vírusokkal való fertőződést is kimutatótt.²

A közvetlen kontaktszemély meghatározása:

- aki **egy háztartásban** él COVID-19 betegségben szenvedő személlyel;
- aki **közvetlenül érintkezett** COVID-19 betegségben szenvedő személlyel (például kézfogás által);
- aki **közvetlenül érintkezett** COVID-19-beteg **testnedveivel** (például: köhögés, vagy szabad kézzel érintett zsebkendő által);
- aki **15 percnél hosszabb ideig, 2 méteres távolságon belül** tartózkodott **egyazon helyiségben** COVID-19-beteggel;
- az a COVID-19-beteget ápoló **egészségügyi vagy laboratóriumi dolgozó**, aki védőeszköz nélkül érintkezett a beteggel vagy a beteg min-taival;*

*Amennyiben az egészségügyi dolgozó megfelelő védőfelszerelést viselt a beavatkozás, apo-

lás idején, **NEM TEKINTHETŐ KÖZVETLEN KONTAKTSZEMÉLYNEK.**

Az átfertőződés bekövetkezhetett akár **14 nappal** a tünetek megjelenése előtt is.³

A tünetek evolúciója

A légúti tünetek, valamint a láz megjelenhetnek a fertőződés utáni 2–14 napban, de leggyakrabban a 4., 5. vagy a 6. napon, viszont jelentettek már a 19., 24., sőt még a 27. napon jelentkező légúti tüneteket is.⁴ Egy Vuhanban készült megfigyelés során arra a következtetésre jutottak az orvosok, hogy 105 beteg esetében a légszomj általában a többi tünet megjelenése utáni 5. napon jelent meg, míg más esetekben a 8. napon.⁵

Különböző **mutatókat** használnak annak megállapítására, hogy a beteg állapota milyen mértékben fog súlyosbodni. Ezek az értékek sokkal pontosabbak az orvos egyéni, szubjektív klinikai megfigyeléseinél. Alkalmazzák például a **MERWS-t** (Modified Early Warning Score for clinical deterioration – a klinikai állapot súlyosbodásának korai, figyelmeztető mutatói), amelynek alapjául a következő értékek szolgálnak: szisztolés vérnyomás, szívritmus, légzésritmus, testhőmérséklet, továbbá néhány pszichikai paraméter, mint az éberség, a hangokra és a fájdalomra adott válaszreakció, valamint az igazoltan pozitív, pozitív-gyanús, feltételezhetően negatív vagy bizonyítottan negatív állapot.⁶ Az adatok bevezetésre kerülnek egy alkalmazás vagy egy speciális honlap felületére, ahol minden paraméter külön pontozást kap, s a kapott pontszám alapján megállapítható, hogy mi az esélye annak, hogy a beteg kórházba kerül, illetve az állapota súlyosbodása esetén melyek a túlélési esélyei. Ezek a mutatókon minden egészségügyi intézmény a saját tapasztalatai alapján változtathat.

Vannak más mutatók is. Az Egyesült Királyságban például a **NEWS-2** (National Early Warning Score) van használatban (amely figyelembe veszi azt is, hogy a beteg oxigénellátásra szorul-e vagy sem).⁷ Miután a beteg intenzív osztályra kerül, többek között felhasználják a szekvenciális szervelégtelenségi mutatót (**SOFA** – Sequential

A TÜNETEK NYELVEZETE
CONSTANTIN DINU

ELVETETTÉK AZT A FELTÉTELEZÉST, MELY SZERINT NEM KAPHATJA EL A COVID-19-ET AZ, AKINÉL A TESZTELÉS MÁS VÍRUSOKKAL VALÓ FERTŐZŐDÉST MUTATOTT KI.

Organ Failure Score), vagy az elhalálozást előrejelző **APACHE II** indexet (Acute Physiology and Chronic Health Evaluation).⁸

Az Egészségügyi Világszervezet szerint az enyhe lefolyású esetek gyógyulási ideje 2 hétre, a súlyosabbaké 3–6 hétre tehető.⁹

A fertőzőképesség a tünetek megjelenésétől számítva átlagosan 7 napig tart, de súlyosabb esetekben, a beteg immunreakciójának függvényében akár hosszabb ideig is. A vírust tünetmentes személyek is terjeszthetik. A fertőzőképesség 72 órával a tünetek elmaradása után általában megszűnik.¹⁰

Laboratóriumi vizsgálatok

Első helyen azokat a tesztek említjük, amelyek képesek kimutatni a kórokozót, a SARS-CoV-2 vírust, vagy a tüdőgyuladást okozó vírusokat, baktériumokat. Jegyezzük már **SARS-CoV-2 kíséretében más légúti vírusokkal történő többvirusos fertőzést is** (például influenza-, vagy *Mycoplasma pneumoniae* vírussal).

1. A SARS-CoV-2 vírus gyors azonosítása a felső légúti váladékban. Az Amerikai Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hatóság (FDA) 2020. március 27-én sürgősségi eljárással engedélyezte az **ID NOW COVID-19-teszt** alkalmazását, ami a létező leggyorsabb teszt, és garatváladékból elvégezhető a beteg tesztelési helyén (*point-of-care testing*).¹¹ A vizsgálat **5 percen belül kimutatja a pozitív eredményt**, a negatív eredmény kimutatásához 13 percre van szükség. Ezt nevezik PCR-tesztnek.¹² A teszt 32%-os szenzitivitással rendelkezik. Mivel ez az arány a valós pozitív esetek számát mutatja, a fennmaradó 68% általában hamis pozitivitást jelöl.

2. A SARS-CoV-2 vírus jelenlétének standard azonosítási eljárása a reverz transzkriptáz, valós idejű PCR teszt (RT-PCR: real-time polymerase chain reaction). Másik neveze: **molekuláris tesztvizsgálat**. A felső légutakból vett mintanyagok – orr- és garatváladék, hörgő-alveoláris váladék és köpet (váladékos köhögés esetén), továbbá szérum vagy plazma – elemzését teszi lehetővé.¹³ Az endotracheális- vagy a hörgőváladék mintavételére a súlyos esetek intubálásakor kerül sor.¹⁴ Ezt a tesztelési módszert a fertőzékenység eseteknél alkalmazzák. Az eljárás során, a pontosabb eredmény érdekében szükség van a nukleinsavak amplifikációjára a biztosabb szűrés érdekében (a vírus ugyanis egy RNS).

Itt azonban meg kell jegyeznünk, hogy ha már jelentkeztek a COVID-19 tünetei, viszont a RT-PCR teszt negatív, **a teszt eredménye az általános epidemiológiai kontextus és az egyén klinikai állapota alapján értelmezendő**. Következésképpen a beteg minimum gyanús esetnek, de akár fertőzöttnek is nyilvánítható, tudván azt, hogy a teszt 70%-os szenzitivitással rendelkezik, tehát akár 30%-ban is hamis negativitást mutathat.¹⁵ A hamisan negatív teszteredmények azzal is magyarázhatók, hogy vagy hiba csúszott be a mintavétel folyamatába (amennyiben a tampon nem hatolt be kellő mértékben az orrregbe, vagy a levett váladék mennyisége nem volt elegendő, esetleg félbeszakadt a mintavétel folyamata a tesztelt személy rosszulléte miatt), vagy a laboratóriumi eszközök használata során történt

hiba. Minden vizsgálati módszernek van egy bizonyos szenzitivitási és specificitási értéke.

A szenzitivitás (pozitív prediktív érték) jelzi a valós pozitív eseteket (a SARS-CoV-2 vírus esetében az RT-PCR teszt 100 betegből csupán 70-nél mutat ki pozitivitást, a fennmaradó 30% hamis negativitást jelöl). A szenzitivitás 70–90% között mozog, magasabb értékek azonban csak laboratóriumi körülmények között, előre előkészített minták vizsgálatakor érhetők el, alacsonyabb arányokat pedig tényleges populációtól, közösségi körülmények között vett minták esetében mutatnak ki.

A specificitás (negatív prediktív érték) a valóban negatív eseteket jelzi. A teszt specificitása 95–100% között mozog, tehát 100 személyből, akik nem kapták el a betegséget, 95 esetében kimutatja a negativitást, a fennmaradó 5% esetében pedig hamis pozitivitást jelöl. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha valakinek pozitív lett a tesztje, akkor 95%-os bizonyossággal kimondható, hogy megbetegedett, mivel csupán 5%-ot tesz ki a hamis pozitivitás lehetősége. A valós idejű PCR módszer specificitása a COVID-19 esetében kifejezetten jó mutatókkal rendelkezik, vagyis nagyon alacsony (5%) a hamis pozitivitás lehetősége.

A teszt szenzitivitása a különböző minták esetében változó: a hörgő-alveoláris váladék esetében 93%, a köpet esetében 72%, az orrváladék esetében 63%, míg a garatváladék esetében 32%. Mind ezt azonban befolyásolja a betegség stádiuma és a vírus- vagy génszám (az RNS-szekvencia, mivel több gén kombinációja növeli a szenzitivitási arányt). A jelenlegi tanulmányok szerint a szenzitivitási és specificitási értékeket a szisztematikus vizsgálatok legalacsonyabb értékei alapján határozták meg: a szenzitivitást 70%-ban, a specificitást pedig 95%-ban, ami azt jelenti, hogy elfogadottnak tekinthető a 30%-os tévesen negatív, illetve az 5%-os tévesen pozitív arány.¹⁶

A negatív teszt után 1–2 nappal javallott új mintát venni az alsó légutakból.¹⁷

3. A SARS-CoV-2 vírus antitestjeinek azonosítását szolgáló szerológiai tesztek: az IgM, az IgG és az IgA.

Az ELISA módszerrel kimutatható **IgA antitestek** nagyjából 10 nappal a tünetek megjelenése után kezdenek termelődni, és akár 3 héten át kimutathatók. Az IgA antitestek a légutakban termelődnék (orrban, szájüregben, torokban és tüdőben), de az emésztő szervekben is, így nemcsak a vérből, hanem a nyálból és a könnyből is kimutathatók. A SARS-CoV-2 vírus esetében az IgA antitest vizsgálata 100%-os megbízhatósággal rendelkezik (nem mutat ki téves negativitást),

viszont a specificitása csupán 88%-os,¹⁸ ami azt jelenti, hogy 12%-ban hamis pozitivitást mutat ki. Ha egy mintában IgM és IgG negativitást mutatnak ki, csak az IgA lehet pozitív.¹⁹

A tünetek megjelenése utáni 7. naptól kezdődően elsőként az **IgM antitesteket** lehet kimutatni. A valós közösségi mintavételek esetében a teszt szenzitivitása és specificitása egyaránt 95%-os.²⁰

Az **IgG antitestek** később, a 14. naptól kezdődően termelődnek, és múltbeli fertőzésre utalnak. ELISA módszerrel vizsgált IgM-t olyan COVID-19 betegségben szenvedő személyek 93%-ánál is kimutattak (sajátos klinikai és képalkotási vizsgálatok, valamint jól meghatározott epidemiológiai kritériumok kíséretében), akiknél a RT-PCR-teszt negatív lett.²¹ Az IgG-teszt 100%-os szenzitivitást mutatott ki a tünetek megjelenése utáni 17. napon, és a valós idejű PCR teszt utáni 13. napon,²² miközben a teszt specificitása 99,6% volt.²³ Az IgG-típusú antitestek addig nyújtanak védelmet, amíg jelen vannak a szervezetben (a megfertőződés idejétől számított 26–28 nap után csökken a számuk), ezért nem tudni pontosan, mennyi ideig nyújtanak védelmet (a 4 közismert koronavírus esetében 1 éves védelmet, a SARS esetében pedig 3 éves védelmet biztosítanak). Viszont még ha nem is mutatható ki az IgG antitestek jelenléte, még nem jelenti azt, hogy bizonyos személyek esetében megszűnt az ellenállás. Vanak olyan COVID-19-betegek, akiknek a szervezetben nem termelődnek IgG antitestek.²⁴

A FDA engedélyt adott más, **minőségi gyors-tesztek** elvégzésére is, amelyek kimutatják az IgM és az IgG antitestek jelenlétét.²⁵ A Biomedics által kifejlesztett teszt szenzitivitása 88,6%, specificitási mutatója pedig 90,63%.²⁶ Az orvosi rendelőkben használt ACCU tesztnek a leírás szerint 93,5%-os a szenzitivitási, és 97,5%-os a specificitási mutatója.

Viszont nem minden forgalomban lévő teszt rendelkezik ilyen értékekkel. Fontos ismerni az arányokat, viszont némely gyártó nem tünteti fel ezeket a kezelési útmutatóban. Elvárható azonban 81–100%-os szenzitivitási arány a pozitívnak minősült, fertőzött

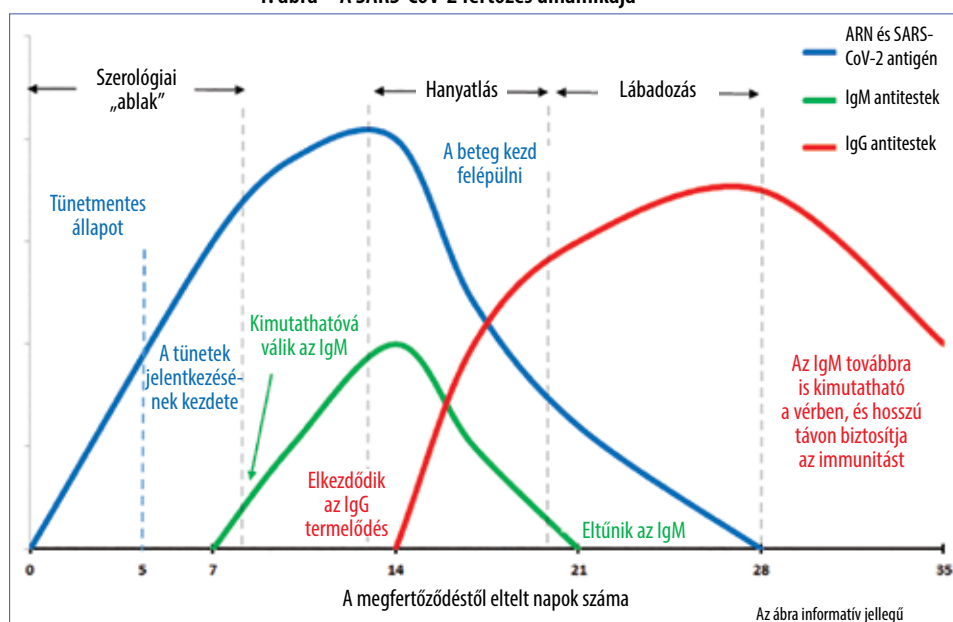
betegek esetében, amennyiben a tünetek megjelenésétől eltelt már 20 nap.²⁷

Az alábbi grafikon a betegség néhány mutatóját szemlélteti:²⁸

- a tünetmentes időszak hozzávetőleg 5 nap, de eltarthat akár 12 napig is;
- a tünetek fokozatosan jelennek meg az ezt követő 5 napban;
- az enyhülési időszak a 12. napon kezdődik, és eltarthat a 20. napig;
- ezt követi a lábadozási időszak, ami 28. napig is eltarthat;
- RT-PCR tesztel a vírus már a fertőzés első napján kimutatható, egyes tanulmányok szerint az 5. naptól.²⁹ Ez a teszt kiemeli az antigént (a vírust), amelynek az RNS-szaporodása a 12. napon éri el a csúcspontját, majd fokozatosan csökken egészen a 28. napig, de a folyamat eltarthat akár a 46. napig is;³⁰
- a SARS-CoV-2 IgM antitestjei hozzávetőleg a 7. napon kezdenek termelődni, és a 14. napon érik el a csúcst, majd a 21. napig fokozatosan csökken a termelődésük. A fentebb említett tanulmányok szerint az IgM antitestek legkorábban az 5. napon jelentek meg, és kitartottak a 42. napig;
- a SARS-CoV-2 IgG antitestjei a 14. napon kezdenek termelődni, de a már említett tanulmányok szerint legkorábban akár már az 5. napon megjelenhetnek. A csúcst a 27–28. napon érik el, majd fokozatosan csökkennek, viszont évek múltán is kimutathatók maradnak, és immunitást nyújtanak a COVID-19 ellen. Negatív RT-PCR-teszteredmény esetén a diagnózis meghatározásának kritériumát képezi az IgG antitestek akut szakaszhoz viszonyított legalább négyszeres koncentrációjának a növekedése.³¹

4. A **vérkép** leggyakrabban **limfopeniás leukopéniát** mutatott ki, míg az esetek egyharmadában a betegeknél trombocitopénia jelentkezik.³²

1. ábra – A SARS-CoV-2 fertőzés dinamikája

5. Megemelkedik az **LDH** és a **szérum ferritin** szint, de megemelkedhet akár a **máj transzaminázok** szintje is, az intenzív osztályra kerülő súlyos esetekben pedig megnövekszik a **prokalcitonin** (0,15–2 ng/mL),³³ a kalcitonin prekursorjának a szintje, amely fertőzések, de különösen tüdőgyulladások esetében magas. A kalcitonin gátolja a csontszövetet bontó osteoklaszt sejtek kalciumkivonási tevékenységét, és ezzel lassítja a csonttritkulási folyamatot.

6. A **C-reaktív protein** a legtöbb esetben a normálértéken belül marad (0,5 mg/dL alatt),³⁴ de súlyosabb esetekben 10–81%-os növekedést is mutathat.³⁵ A gyulladás kimutatását szolgáló összes teszt közül (CRP, VSH, Hess-féle vérviszkozitás mérés, Oswald típusú teszt, stb.) a CRP-nek a leggyorsabb a reakcióideje, ezért alkalmazzák a kezelés hatékonyságának monitorizálására (a CRP-szint csökkenése néhány napon belül a kezelés hatékonyságára utal).³⁶

7. A gyulladást jelző értékek növekedéséhez még hozzáadódhat az úgynevezett **COVID-19 betegséggel társuló véralvadási rendellenesség (CAC)**,³⁷ amelyből súlyos állapotban disszeminált intravaszkuláris koaguláció szindróma alakulhat ki. További mutató a D-dimer érték (>1 mcg/mL), valamint a véralvadási idő megnövekedése. Erre a főleg Olaszországban végzett boncolások világítottak rá. A megfigyelés megerősítette a tomográfiai vizsgálatokat is, amelyek kimutatták, hogy a tüdőt nem is annyira a gyulladás, mint inkább a vérrögződés károsítja. Francia és olasz orvosok által készített tanulmányok alapján egyes kórházakban már változtattak a kezelési módszereken, és főleg a tüdőembólia megelőzésére összpontosítanak.

A fenti elváltozások mutatói, mint ahogy a megnövekedett kreatinin-szint is (akut veseelégtelenség), de a triptonin és a kreatinin foszfokináz (CPK) szintje is a beteg kilitásaival kapcsolatos óvatos véleményformálás megannyi elemét képezi. Viszont az említett mutatók kombinációja, együttléte, például a limfocitaszint folyamatos csökkenése, a D-dimer érték emelkedésével társulva, már az elhalálozási arány emelkedésének nyilvánvaló előrejelzője lehet.³⁸ ■

Dr. Constantin Dinu, igazgató, Egészségügyi Osztály, Romániai Unió

1. <http://www.cnsb.ro/index.php/1915-definitii-de-caz-si-recomandari-de-prioritizare-a-testarii-pentru-covid-19-actualizare-10-08-2020-1/file>
2. <http://med.stanford.edu/news/all-news/2020/03/covid-19-can-coexist-with-other-respiratory-viruses.html>
3. <http://www.cnsb.ro/index.php/1915-definitii-de-caz-si-recomandari-de-prioritizare-a-testarii-pentru-covid-19-actualizare-10-08-2020-1/file>
4. <https://www.worldometers.info/coronavirus/coronavirus-incubation-period/>
5. https://www.uptodate.com/contents/coronavirus-disease-2019-covid-19?source=history_widget#H3822360508
6. <https://www.mdcalc.com/modified-early-warning-score-mews-clinical-deterioration#pearls-pitfalls>
7. <https://www.mdcalc.com/national-early-warning-score-news-2>
8. <https://www.mdcalc.com/apache-ii-score#evidence>
9. World Health Organization Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 24 February 2020 <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---24-february-2020> (Accessed on February 26, 2020).

10. <https://www.health.govt.nz/our-work/diseases-and-conditions/covid-19-novel-coronavirus/covid-19-health-advice-public/about-covid-19/covid-19-what-we-know-about-infection-and-immunity>
11. <https://www.fda.gov/media/136522/download>
12. <https://raportuldegarda.ro/articol/diagnostic-covid19-testare-sars-cov-2-pcr-cobas/>
13. A plazma a vér tömegének 55%-át kitevő folyadék, amely fibrinogének és alvadást elősegítő elemeket tartalmaz. A levett vért az alvadás előtt centrifugába helyezik, és így nyerhető ki a plazma. Alvadásgátlók hozzáadásával viszonylag rövidebb idő alatt elvégezhető a művelet. A szérum pedig fibrinogének és alvadásgátlók nélküli plazmát jelent, amit szintén centrifugálási eljárással nyernek ki alvadat vérből, ezért az eljárás hosszabb ideig tart. <https://ro.sawakinome.com/articles/science/difference-between-serum-and-plasma.html>
14. <https://www.cnsb.ro/index.php/info-medical/1576-metodologia-de-supraveghere-a-covid-19-actualizare-23-03-2020/file>
15. <https://www.nytimes.com/2020/04/01/well/live/coronavirus-symptoms-tests-false-negative.html>
16. <https://www.bmj.com/content/369/bmj.m1808>
17. ecdc.europa.eu/en/all-topics-z/coronavirus/threats-and-outbreaks/covid-19-laboratory-support/questions
18. <http://www.synlab.ro/ro/home/pacienti/pacienti/noutati-si-informatii/teste-de-detectie-anticorpi-covid-19-sars-cov-2/>
19. <https://www.health.govt.nz/our-work/diseases-and-conditions/covid-19-novel-coronavirus/covid-19-health-advice-public/about-covid-19/covid-19-what-we-know-about-infection-and-immunity>
20. <http://www.synlab.ro/ro/home/pacienti/pacienti/noutati-si-informatii/teste-de-detectie-anticorpi-covid-19-sars-cov-2/>
21. <https://emedicine.medscape.com/article/2500114-workup#c2>
22. <https://jcm.asm.org/content/early/2020/05/07/JCM.00941-20>
23. <http://www.synlab.ro/ro/home/pacienti/pacienti/noutati-si-informatii/teste-de-detectie-anticorpi-covid-19-sars-cov-2/>
24. <https://www.health.govt.nz/our-work/diseases-and-conditions/covid-19-novel-coronavirus/covid-19-health-advice-public/about-covid-19/covid-19-what-we-know-about-infection-and-immunity>
25. <https://www.fda.gov/media/136622/download>
26. <https://www.oxfordbiosystems.com/COVID-19-Rapid-test>
27. <https://www.the-scientist.com/news-opinion/why-the-accuracy-of-sars-cov-2-antibody-tests-varies-so-much-67513>
28. <https://www.synevo.ro/testarea-sars-cov-2-laborator-biosiguranta/>
29. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7177139/>
30. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7177139/>
31. <http://www.ms.ro/wp-content/uploads/2020/04/Recomandarea-Comisiilor-de-Microbiologie-Medicale-a-MS-si-CMR-Diagnostic-SARS-CoV-2.pdf>
32. <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2005203>
33. <https://www.uptodate.com/contents/coronavirus-disease-2019-covid-19>
34. <https://www.synevo.ro/proteina-c-reactivacrp/>
35. <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2005203>
36. <https://patient.info/treatment-medication/blood-tests/blood-tests-to-detect-inflammation>
37. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jth.14869>
38. https://www.uptodate.com/contents/coronavirus-disease-2019-covid-19?source=history_widget#H3822360508

A MESSIANISZTIKUS IMPERIALIZMUS – FARIZEUSI MÍTOSZ? (I)

A Jézussal kortárs zsidóknak, de még a kor írástudóinak sem volt helyes teológiai rálátásuk a Messiás eljövételének kérdésére. Igazságosztó, földi királyt vártak, aki felszabadítja őket az idegen elnyomás alól, legyőzi az egész világot, és Jeruzsálemet egyetemes birodalomná terjeszti ki, ahol nem lesz többé szegénység, szenvedés és halál.

De vajon biblikus volt-e az elvárásuk, vagy csupán nemzeti érzésektől fűtött ambíció? Amikor Jahve, az Istenük kiszabadította őket az egyiptomi rabságból, mennyei „Kánaánt” ígért-e nekik? És végső soron az igazságosság, a nemzeti és egyetemes egység és jólét álma vajon nem az egész emberiség óhaja? Van-e köze ennek az álomnak a próféciákhoz? Ne siessük el a választ, inkább vizsgáljuk meg az erre vonatkozó bibliaszövegeket. Meglepetésekben lesz részünk.

Az első ígéretek

Ami a világ Megváltóját illeti, a Tórában és az Első Próféta írásaiiban a bibliai ígéretek nagyon ritkák és „szűkmarkúak”. A bukást követően a Teremtő megígérte, hogy az „asszony magva” elterjed a kígyó fejét (1Móz 3:15). Ezzel előremutatott arra, hogy az Istennel szembeni ellenállást egyszer valakinek sikerül legyőznie. Az „asszony magva” kifejezés azonban nem specifikus, mivel a héber nyelvben nem kizárólag egy bizonyos gyermekre vagy leszármazottra történik utalás, ellenkezőleg: magába foglalja az összes utódot, amennyi van (Róm 16:20), még ha csak lenne is.

Több ezer év után jött a következő ígért: Sém az ő testvérei fölé kerekedik (1Móz 9:26), következőképpen a sémi népek uralkodni fognak a világ felett. Csakhogy sok század múlva Isten kizárólagosan kiválasztja a „zsidó” Ábrámot a Sém nemzetségéből (azaz a hébert, a Héber családjából valót – 1Móz 10:21; 11:17, 26). Ábrámnak – akiből időközben Ábrahám lett¹ – Isten megismételte, amit korábban már megfogadott, és ezen ígért specifikus örökösévé tette, és pedig, hogy a magva a világ jólétének forrása lesz (1Móz 22:16–18). Ábrahám „magva” Ábrahám örököseit jelenti, különösképpen Izsákot és Jákobot (Izrael; 1Móz 15:13, 18; 17:9; 33:1). De csak kétezer

év múlva értették meg ennek az ígértnek a lelki vonatkozását, Ábrahám magva lévén Jézus Krisztus és mindazok, akik igazán hisznek benne, zsidók és nem zsidók egyaránt (Róm 4:16; 9:7; Gal 3:29).

Halálos ágyán Jákob megerősítette József elsőszülötti jogát és áldását (1Móz 48:5, 9; 49:22–26; 1Krón 5:1–2). És valóban, a József (Efraim) nemzetségéből származott Józsué (a Nún fia), a Hódító, Mózeshez hasonlóképpen próféta volt (5Móz 18:15, 18–19), de nem pont olyan, mint Mózes (5Móz 34:9–12), helyet biztosítva ily módon egy új, sokkal hatalmasabb Józsuénak (Yesu`a / Jézus – ApCsel 3:22–23; 7:37–38). A József (Efraim) országában, Silóban helyezték el a szent sátrat, Jahvének, Izrael igazi Királyának földi „főhadiszállását”. Józseftől (Manassétól) származott a szabadító Gedeon is, és ugyancsak tőle származott a tíz szeparatista törzs királysága is, amit Izraelnek vagy Efraimnak nevezünk. Sajnos azonban ezek a törzsek, amelyeket nagy mértékben befolyásoltak a pogány népek, elhagyták a hitet, élükön a királyukkal, és miután az asszírok deportálták őket, szétszóródtak a pogány országok területein.

Jákob azonban megjövendölte, hogy egy napon különleges királyság támad Júdából (1Móz 49:9–12). Júdához az oroszlán jelképét társította, és elmondta róla, hogy átörökökíthetetlen királyi jog birtokosa lesz mindaddig, míg „eljön Siló, és minden nép neki engedelmeskedik”. Onkélosz² targumában³ Siló helyett itt ezt olvassuk: *Məšīhā` dīlę hī` malkūtā`* – azaz: „a Messiás, akié a királyság”. A legősibb rabbinikus értelmezések igazolják tehát az első nyilvánvalóan messianisztikus próféciát.

Függetlenül attól, milyen szerepet vagy értelmet tulajdonít valaki a Siló⁴ tulajdonnévnek, a szövegkörnyezet világosan rámutat arra, hogy egy zsidó királyról van szó, aki uralkodni fog a népek felett. A prófécia királyként írja le, mégpedig földi királyként. De mit is érthetett mást a korabeli ember az olyan szavak, kifejezések alatt, mint *‘aryę* (oroszlán), *šēbec* (vessző, jogar), *məhōqqęq*

**BIBLIKUS
VÁRAKOZÁS
FLORIN
LAIU**

**1MÓZ 3:15 ELŐREMUTATOTT ARRÁ, HOGY
AZ ISTENNEL SZEMBENI
ELLENÁLLÁST EGYSZER
VALAKINEK SIKERÜL
MAJD LEGYŐZNIÉ.**

ÁBRAHÁMHOZ
HASONLÓAN
DÁVID IS KAPOTT
EGY ÍGÉRETET
AZ Ő MAGVÁRA
VONATKOZÓAN,
AMI TELJESEDETT
IS SALAMONNAL,
A TEMPLOM ÉPÍTŐJÉVEL, AKINEK
„KIRÁLYI SZÉKE
ERŐS LESZ MIND-
ÖRÖKKÉ” (13–14,
23–24). MÁSZAK-
VAKKAL, DÁVID
ÉS SALAMON
DINASZTIÁJÁNAK
NEM KELLETT
VÉGET ÉRNIÉ.

(joggal rendelkező, törvényhozó) és *lô yiqhat⁵ ammim* („Néki engedelmeskednek a népek”). Nem egy földi birodalom képe rajzolódik itt ki?

De mit szólunk ahhoz a próféciához, amelyet Bálámnak, a szíriai jóvendőmondónak tulajdonítanak, és aki költői szavakkal áldotta meg azt a népet, amelyet tulajdonképpen átkoznia kellett volna? „Csillag származik Jákobból, / és királyi pálca támad Izraelből; / és áltaueri Moábnak oldalait, / és összetöri Sethnek minden fiait.”⁶ (4Móz 24:17)

Bálám Ézsau leszármazottait is befoglalja a próféciájába, mint akik a szóban forgó, erőszak-tól nem mentes birodalomnak a szolgálói (18–19). Edom és Moáb – Izrael rokonai – ellenségesek maradtak ugyan, de egy időre Dávid és Salamon igája alá kerültek (2Sám 8:2, 13–14; 2Kir 3), míg újból fel nem lázadtak (2Kir 1:1; 8:20, 22). Majd csak Jannai Sándor, a hasmoneusok⁷ dinasztia-

jához tartozó júdeai pap-király idejében (Kr. e. 103–76) váltak az idumeusok (az edomiták leszármazottai) és egyéb népek a júdeaiak alattvalóivá. Végül a római légiónok egymás után leigázták őket, betöltvén ezzel Bálám jóvendölésének egy másik részét (4Móz 24:24). Bálám próféciája részben teljesedett a történelemben, de a láрма és konfliktuskedvelők maradtak. Ki számolja fel őket? Izrael? A Messiás?

A Dávid házával kötött szövetség

Jahve megígérte kedvelt királyának, hogy „(uralkodó) házat épít” (1Krón 17:11–12), dinasztia-t az ő házából. Ábrahámhoz hasonlóan Dávid is kapott egy ígérést az ő magvára vonatkozóan, ami teljesedett is Salamonnal, a templom építőjével, akinek „királyi széke erős lesz mindörökké” (13–14, 23–24). Más szavakkal, Dávid és Salamon dinasztijának nem kellett véget érnie, még ha Isten javító célzatú büntetésekkel közbe is lépett időnként (2Sám 7:13–14). A Dávid-ház uralkodása Kr. e. 586-ig tartott, amikor Sedékiás királyt rabul ejtették a babiloniak, és Jeruzsálemet és a templomot lerombolták, amivel látszólag örökre véget ért a Dávid-dinasztia hatalma. Isten nem tréfált, amikor büntető „emberi csapások”-ról beszélt.

A királyi vérvonal sorsa a száműzetés után

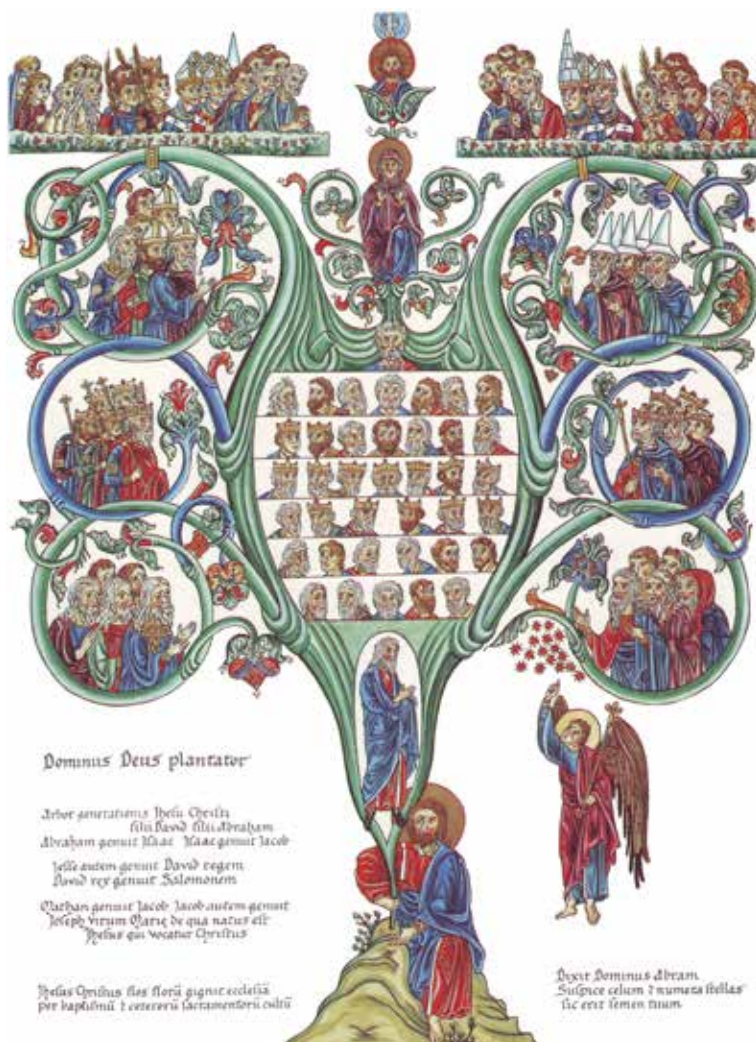
Kevésbé ismertek Dávid azon utódai, akik nem uralkodhattak többé a babiloni szerencsétlenség után:

1. Joákin (más néven Jekóniás), Joákim fia (2Krón 36:8–10; Jer 24:1), aki végül kiszabadult és boldog élete volt a jószívű Amél-Marduk királynak – Nabukodonozor király fiának – udvarában.

2. Zorobábel (Sesbassár? – Ezsd 1:8), Saálthiel fia, Assir fia, Jekóniás fia (Joákin, 1Krón 3:17), zsidó uralkodó és a perzsa Judea tartomány kormányzója a visszatelepülés és a templom újjáépítésének idején (Ezsd 3:2, 8; 5:2; Agg 1:1; 2:23).

3. Dávid leszármazottait Salamon és Zorobábel révén (Abiud vonalán, egészen az ácsmester József) Jézusig követhetjük nyomon, aki Mária férjének, Józsefnek a fogadott fia, a Máté szerinti nemzetségi táblázat alapján (Mt 1:12–16, 20; Lk 1:27; 2:4).

4. Dávid utódai Nátán (Salamon testvére – 1Krón 3:5) vonalán erős klánt alkottak a perzsa uralom idején (Zak 12:12). Ezen a nemzetségi vonalon, amelyen megjelenik néhány kapcsolódás a Zorobábel leszármazottaival, és más látszólagos ellentmondás a Máté szerinti vázlatos királyi nemzetségi táblázattal, Lukács evangélista Jézus-

nak egy eltérő származási vonalát vezeti le, amely lehet, hogy vagy csak a Máriaé⁸, vagy csak a Józsefé (Lk 3:23–38). Bárhogy is van, a Jézus korabeli zsidók nem vetették Jézus szemére, hogy nem a Dávid leszármazottja lenne.

Sajnos nem rendelkezünk további adatokkal a Dávid utódaira vonatkozóan a perzsa uralom utáni időkből. A tény, hogy a történelem hallgat a Dávid családjáról a görög periódusban, azt a feltevést támasztja alá, hogy a Dávid leszármazottai elszegényedtek és az átlagos emberek sorára jutottak. Miután Júdas Makkabeus, a nagy nemzeti hős, a hasmoneusok papi nemzetségéhez tartozó testvéreivel együtt felszabadította a zsidókat a szeleukidák elnyomása alól, dinasztiát alapított, amelyet nemzeti vezetők és papok irányítottak, egyeseket közülük királlyá is kentek, jöllehet ezeket a szerepköröket egy személyben egyedül a Messiásnak volt joga gyakorolni. Ennek a dinasztiának az uralkodása több mint egy évszázadot tartott (Kr. e. 140–37), és ez idő alatt úgy tűnik, feledésbe merült a Dávid-ház leszármazottainak uralkodási joga.

Feszültségek a római korban

Jézus a zsidó politikai színtéren I. Nagy Heródes uralkodása idején jelent meg (Kr. e. 37–4). Heródes zsidó és görög identitásjegyeket magára öltő idumeus volt, Rómának behódolt zsarnok, aki elbitorolva a hasmoneusok trónját, megalapította a Heródes-dinasztiát, amely II. Agrippa (Kr. u. 48–100), Batanea királya uralkodásával, Kalkísi Arisztobulosz (Kr. u. 55–92), a Kis Örményország királyának és Kalkisz tetrarchájának idejében ért véget. Időközben Júdea római tartomány lett (Kr. u. 6–41), amelyet prefektus kormányzott, majd egy rövid autonóm periódus után – I. Heródes Agrippa uralkodása alatt (Kr. u. 41–44) – római prokurátorok (Kr. u. 44–46) és legátusok (megbízott vezetők – Kr. u. 70–132) kormányzása alatt újra tartományi rangot kapott.

A zsidók ismételt próbálkozásai a római iga lerázására kemény válasza készítették a római fennhatóságot, aminek az eredménye két katasztrofális háború lett 66–70 és 132–135 között. Az első háborúban a lázadás kezdeményezői a galileai zelóták voltak (Giszkalai Jochánán, Elázár ben Simon és Simon bar Giora), a következmények pedig rettenetesek voltak: több mint egymillió zsidó vesztette életét Jeruzsálemben, mintegy 100.000 Galileában, és további 97.000 esett fogásba és jutott rabszolgasorsra, a templom romokban hevert, Jeruzsálemet magát pedig súlyos veszteségek érték. A második háború Simon ben

Kosziba felkelése nyomán robbant ki, aki messiásnak képzelte magát és etnarchaként uralkodott. Ez a konfrontáció is a zsidók vereségével végződött, de ezúttal a veszteségek sokkal súlyosabbak voltak. A rómaiak teljesen lerombolták Jeruzsálemet, helyére pogány erődtornyot építettek, és a zsidóknak évszázadokra megtiltották, hogy megközelítsék a helyet.

Befejezés

Mi az oka annak, hogy a zsidók elvetették – és elvetik a mai napig – a názáreti Jézus messiási mivoltát? Milyen kapcsolata van elvárásuknak a próféciákkal, és milyen lelki tanulságokat vonhatunk le ebből a történelmi-profetikus teológiából? Ezekre a kérdésekre lapunk következő számában fogunk válaszolni. ■

Florin Lăiu, nyugdíjas bibliatanár

1. Az akkád (asszír-babiloni) nyelvben, amelyet Ábrahám kelet-sémi ősei beszéltek, az *abrammu* név egy azonosítatlan mádár megnevezése volt. A nyugat-sémi népek között (szíriaiak, kánaániták) ismert volt az *Aburamu* vagy *Abirami* személynév (*ab-* [szülő], *ram-* [magas]). Ami az Ábrámnak adott új névnek, az Ábrahámnak a szóalakját illeti, még mindig nem tudjuk, mi a jelentése a *raham* kifejezésnek (talán *sokadalom*, *sokaság* – lásd 1Móz 17:5), a héber és a vele rokon nyelvek egész történelmében nem találunk egyértelműsítő utalást erre.
2. A targumok a héber Biblia egyes részeinek zsidó-arám dialektusú fordításai. Eredetileg verbális tolmácsolások voltak, amelyeket a zsinagógákban használtak, majd pedig le is írták ezeket. Vannak digitális Bibliák, amelyek targumokat is tartalmaznak.
3. Aquila Ponticus (Onkélosz) kereszténységre áttért római volt, aki végül megtagadta a hitet, és Akiba ben József rabbi tanítványként zsidó hittérítő lett. Neki tulajdonítanak egy görög bibliafordítást, amelyből különböző töredékek maradtak fenn, valamint Mózes könyveinek zsidó-arám átíratát (Kr. u. 110), amit Onkélosz Targumaként ismerünk.
4. Az ebben a bibliaszövegben szereplő héber *šilo* kifejezést már az ókorban is nehezen értelmezhetőnek tartották. Névként egyedül Siló várának nevében jelenik meg. Egyes ókori – zsidó és keresztény – fordítások *šellô*-ként tolmácsolják („ami az Ővé [az Úré]”). A modernkor filológusai a következő olvasati lehetőségeket ajánlják: (*yahô*) *šilo*: „eljövendő Siló városába”; (*yubâ*) *šay lô*: „meg fognak emlékezni Róla”; (*yahô*) *šâlô*: „teljesedni fog a kívánsága”; (*yahô*) *mošâlô*: „eljön majd az ő Úra”. A keresztény hagyományban tulajdonnévként értelmezett Silót a „nyugodt”, „háborítatlan” jelentésű *šalew* szó egyfajta szinonimájaként értelmezték, valamint a *šalah* igével („elküld”) és a jeruzsálemi *šilôh* (Siloah) tóval (Ézs 8:6; Jn 9:7: „küldött”) azonosították.
5. A *yiqhat*- kifejezés jelentése: a népek engedelmissége; költői archaizmus, amely jelentheti az anya iránti engedelmisséget is.
6. A „vihár (vagy pusztítás) fiai”, azaz a lárma (harci zaj), vagy rombolás kedvelői. Nem Sétről, az özönvíz előtti pátriárkáról van szó, akinek leszármazottai a Noé fiai, azaz az egész világ. Onkélosz ekképpen fordította ezt a jövendölést: „Felemelkedik Jákob házából a király, / Izrael házából lesz Messiás. / Legyőzi majd Moáb nagyjait, / és uralkodik a világ felett.”
7. Lásd: Ro.Wikipedia „Alexandru Iana”.
8. Ellen White kijelenti, hogy „Mária Dávid nemzetségéből származott” (Jézus élete. 44. o.).

LUKÁCS EVANGÉ-
LISTA JÉZUSNAK
EGY ELTÉRŐ
SZÁRMAZÁSI
VONALÁT VEZETI
LE, AMELY LEHET,
HOGY VAGY CSAK
A MÁRIÁÉ, VAGY
CSAK A JÓZSEFÉ.
BÁRHOGY IS VAN,
A JÉZUS KORA-
BELI ZSIDÓK NEM
VETETTÉK JÉZUS
SZEMÉRE, HOGY
NEM A DÁVID
LESZÁRMA-
ZOTTJA LENNE.

TALÁLJ ÚJ ERŐFORRÁSOKAT, ÉS ÖSZTÖNÖZD MAGAD!

Ismert tény, hogy a rómaiakat és a görögöket is érdekelték az atlétikai versenyek, amelyeken nem kimondottan saját testi erőnlétük vagy a díj megszerzése, hanem városaik vagy országuk becsületének megvédése érdekében vettek részt. Az apostol a sportolókval kapcsolatos kérdéskört a mennyei honpolgárság fogalmával köti össze annak szemléltetésére, hogy milyen magatartást kellene tanúsítania a kereszténynek a társadalmi és hitéleti nehézségek közepette.

A versenyző atlétákhoz hasonlóan az apostoli levelek címzettjei is úgy érezték, hogy ki vannak fáradva, legyőzte őket az aggodalom és a bűn, és már-már készek feladni a harcot. Akkoriban a versenyfutók az edzéseken különböző nehezékeket viseltek, a versenyeken azonban letették ezeket. A győztes atléta jellemzői: kitartás, szenvedés, ellenállás, türelem, állhatatosság. Hozzá hasonlóan a kereszténynek is meg kell találnia azokat az erőforrásokat, amelyek szükségesek a továbbhaladáshoz.

Pál három módszert említ, amely révén a hívő ösztönzést nyerhet a küzdelem folytatására még a nehéz helyzetek, a lehetetlennek tűnő körülmények és az ismeretlen következmények ellenére is, melyek természetes velejárói az Isten iránti feltétel nélküli bizalomnak.

**MEGYÜNK
ELŐRE!
AUREL
NEAȚU**

„ANNAKOKÁÉRT MI IS, KIKET A BIZONYSÁGOKNAK ILY NAGY FELLEGE VESZ KÖRÜL, FÉLRETÉVE MINDEN AKADÁLYT ÉS A MEGKÖRNYÉKEZŐ BÜNT, KITARTÁSSAL FUSSUK MEG AZ ELŐTTÜNK LEVŐ KÜZDŐTÉRT.” (ZSID 12:1)

Nézz a győztesekre! (Zsid 12:1 e.r.)

A korábbi fejezetben az apostol felsorolja a hithősöket: Ábel, Énok, Noé, Ábrahám, Izsák, Jákob, Mózes, Sára, Dániel... vagyis a „bizonyosságoknak ily nagy fellege”. Pál nem azt sejteti szavaival, hogy ők a mennyből figyelnek bennünket, mint a stadionok lelátóin ülő nézők.

A bizonyosság kifejezés nem nézőt jelent. A görög *martyr* vagy *martos* szóból származtatott kifejezés eredetileg az üldözöttek szenvedéseiről és cselekedeteiről való bizonyosságtételt jelentette, akiket ezek után neveztek mártíroknak. Tehát ők nem tanúként nézik végig, amit csinálunk, hanem inkább az életükkel tettek bizonyosságot mindarról, amit Isten tett értük (Zsid 11:2, 4-5, 39).

Önmagunk ösztönzésének és bátorításának legjobb módszerét képezi a hithősök életének és hitének szemléltése és bizonyosságtételének meghallgatása. „Mert amelyek régen megírtattak, a mi tanulságunkra írtattak meg: hogy békességes türés által és az írásoknak vigasztalása által reménységünk legyen” (Róm 15:4).

Nézz magadra! (Zsid 12:1 m.r.)

A sportolók azért szoktak edzés közben nehezéket viselni, hogy jobb erőnlétre tegyenek szert, de egyetlen atléta sem cipel nehezéket a verseny alatt. Hozzájuk hasonlóan a kereszténynek is le kell mondania minden fölösleges nehezékről, hogy jobb eredményeket érhesen el az Isten országa felé vezető futásában.

Mi ez a fölösleges nehezék? Mindaz, ami megakadályoz abban, hogy fejlődjünk az Istennel való kapcsolunkban. Lehetnek ezek akár jó dolgok is, de ettől még aláaknázhadják a hitünket és földi utazásunkat.

A győztes nem a jó és a rossz közül választ. Sosem dönt a legkisebb rossz mellett, mivel mindig azt választja, ami hitélete szempontjából a legjobb. Szemplőten áldozatot mutat be.

Továbbá meg kell tanulnunk megszabadulni a megkötő nehezékektől. Bár itt Pál nem említ egy bizonyos bűnt, viszont minden bizonnyal a hitetlenség bűnére utal, ami Izrael népét is eltávolította az Ígéret Földjétől, és bennünket is megakadályozhat abban, hogy elnyerjük a megígért örökséget (Zsid 12:28-29). Mondj le tehát arról a fölösleges nehezékről, ami a világ felé húz, és megakadályoz abban, hogy Isten barátja lehess!

Nézz fel Jézusra! (Zsid 12:2-4)

Ez a feltekintés a hit ama kifejezése, hogy hiszel. Abban, Aki az életedben mindent megváltoztathat. Amikor a haldokló zsidók feltekintettek a rézkígyóra, a Jézus Krisztusba vetett hit által nyert üdvösség jelképe, meggyógyultak (4Móz 21:4-9; Jn 3:14-16).

Az apostol bátorít, hogy Jézushoz hasonlóan bízunk az Atyában (Zsid 2:13). Az Úr Jézus földi élete az Atya erejébe vetett hit csodálatos szimfóniája (Jn 14:7). Sokat kellett szenvednie, sokkal többet, mint a Zsid 11. fejezetében említett hithősök bármelyike, ezért Ő minden hívő ember számára a legkötelesebb Példakép.

Kereszthalált szenvedett! El kellett szenvednie a szégyent, a gyalázatot, a testi és lelki gyötrelmeket, sőt, egy időre még az Atyától is el kellett szakadnia. Ám a lehetetlennek tűnő körülmények között is képes volt véghezvinni a rá bízott küldetést (Jn 17:4). Minden alkalommal talált kellő erőforrást a továbbhaladáshoz, mivel hitszemével folyton munkájának gyümölcseire és az előtte levő örömeire (Zsid 12:2) tekintett.

Őrizd meg a reménységed!

Nehéz, bizonytalanságokkal és kihívásokkal teli évet zártunk, és lehet, hogy egy még nehezebb év következik. A vég idejét éljük, és egyre gonoszabb idők jönnek. Egyetlen reménységünk van! Isten gondoskodott róla, hogy kellő erőforrás álljon rendelkezésünkre a továbbhaladáshoz. Maradjunk meg Urunk hitében, és az Ő szemén át szemléljük az Isten által kilátásba helyezett örömet! ■

Aurel Neațu, a Romániai Unió elnöke

ADVENTUS
EGYETEM

Adventista
pasztorál-
teológia

Szociális
gondozás

Óvodai és
elemi iskolai
pedagógus-képzés

„Doctor Luca”
Egészségügyi
Posztlíceum

„Megkoronázod az esztendőt
jóvoltoddal,
és a te nyomdokaidon
kövérség fakad.”

Zsoltár 65:12

021 369 53 50
0744 685 123
uadventus.ro

57583